

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM.
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fennakadást ne szenvedjen.

Schönaich és az osztrákok.

Irta: Dr. Kmety Károly.

Alig pár éve annak, hogy Pitreich lovag otthagya a hadügyminiszteri széket. Ott kellett hagynia, mert kiintrikálták belőle, bizonyos hatalmas körök, kiknek sehogysem volt inyére, hogy Pitreich bizonyos hajlandóságot és okos méltánylást tanusított az ugynevezett nemzeti követelmények iránt. Végzetes defektus az, ha egy hadügyminiszter magyarbarátság gyanújába keveri magát. Pitreichot Schönaich tábornagy, előbb osztrák Landwehr-miniszter követte e diszes, de felelősségterhes állásban.

Magyarországon meglehetősen kedveléssel, Ausztriában ellenben, főleg a hatalmas keresztényszocialista pártnál tapssal fogadták a főhadur választását, hiszen ez a tábornagy, mint Landwehr-miniszter, köztudomás szerint nagyon az osztrák centralisták szája ize szerint és a chlopy-i hadparancs tónusából diskurált a hadsereg szoros egységének és összbirodalmi voltának dologáról.

Alig tudott megmelegedni székében az új miniszter s ime már is Pitreich

bűnét vetik szemére, sőt tovább mennek, mert ezt az eléggé megcsontosodott osztrák generálist egyenesen az osztrák haza és a hadsereg ellensége gyanánt kezdik kipellengérezni. Az osztrák sajtó egyik része, az, a melyik Lueger és Liechtenstein herczeg jegyében üzi gonosz játékát, a hadsereg egységének elárulásával rágalmazza meg és távozásra hívja föl a minisztert.

Vajjon mi a bűne báró Schönaichnak, hogy valóságos terrorizmussal akarják kiüldözni miniszteri székéből? Hát csak úgy olyas valami, a mi Pitreiché is volt. Ez a bűn röviden abban kulminál, hogy jól mérlegeli vagy tán csak mérlegelni meri a magyarok természetes és törvényes igényeit és a gondjaira bizott nagy haderőnek azokkal vonatkozásban lévő léteirdekeit.

Arról a magas látópontról, ahová a fejedelmi bizalom báró Schönaichot állította, kellő áttekintés nyílik a haderő nagy érdekei felett és azon összefüggés és sokszoros kölcsönhatás felett is, mely a közös hadsereg tisztán katonai érdekei és a magyar nemzeti szempontok között oly hatékony módon fennáll.

Higgadt és okos fő, ezen a hadügyminiszteri magaslaton, hívják azt Schönaichnak vagy Pitreichnek avagy bárki másnak, ha hazájának és uralkodójának igazán akar szolgálni, nem zárkozhatik el annak helyes felismerése elől, amit a nemzeti kívánságaink valóságban jelentenek.

Innen van az, hogy újabban szinte törvényszerűséggel bekövetkezik a közös hadügyminiszterek hajlandósága és jobb-indulata felénk, egyidejűleg azonban bekövetkezik az is, hogy az örvöngő osztrák feudális-centralisták és szolgálódaik gyűlölködő vérszkiáltással támadnak e józan hadügyminiszterekre.

Schönaich szeme tullátott a kaszárnyafalakon, midőn felismerte azt, hogy a hadsereg nem veszedelem, hanem ellenkezőleg erő, nagy lelki és erkölcsi erőnyereség leend a magyar államiság tartózkodás nélküli elismerése, hogyha majd a közös haderő magyar része magyar lábba helyeztetik, akkor igazán el lehet majd mondani arról az egész hadseregről, hogy: „in deinem Lager liegt auch Ungarn.“

Rövidlátó és elvakult osztrák politikuskok halvány sejtelemmel sem látzanak birni arról, hogy a magyar alkotmányosság a nagyhatalmi állás legfőbb garanciája és a dinasztikus érzés legbőségesebben buzogó forrása és hogy ezen alkotmányosságot a hadügyben nem lehet többé nagy veszedelem nélkül ignorálni. Schönaich bizonyára nemcsak tábornagy, de eléggé politikai miniszter ahhoz, hogy tisztában legyen azzal is, hogy a létszámemelést sem ezen, sem egy későbbi magyar országgyűlésen nem viszi keresztül a mi követelményeink egyidejű viszonsos teljesítése nélkül. Pedig véderőfejlesztés nincs létszámemelés nélkül.

Jarabin mester üzenete.

Irta: Móricz Pál.

(Utánnyomás illus.)

Mindenik hajduháznak hasznos ékessége a boglyakemence. Nem hiába mondják a hajdusági fiunak:

— Sutra pulya! abban a kemenczétől és fal-tól határozt, magasan rakott sarokban van az igazi enyhely. Télen a gyermekek virággént melegszenek itt a nagyapó bundáján.

A padka is ott terpszkedik a boglyakemence körül tapasztva. A prémiére teleszenek a tanyázgatók és hátokat a meleg kemenczéhez vetik. Éjjelekig fonogatták a szalmafonást. Ezekből a fonatokból varriák a szalmakalapot... De még a kuczik is a boglyakemenczéhez tartozik. Az ajtófélfá mellett trónszékhez hasonlatos magasban van a kuczik. Ez a kuczik idősebb férfit illet meg. Fejével a kemenczetorkot éri. Nagy csizmás lábát a padkán pihenteti meg. Nevezetes diszhely ez; mert a kemenczetorkon nemcsak a macska dorombol, hanem az orrosban a mézesbor is ott melegszik... A hajdu komának ez a kávéja mézzel, borssal, paprikával elegyesen.

A kuczikból azt is hallhatni, midőn a gazdaszony az előtét emelgeti a kemenczeszájra. Bizonyosan pitét süített az asszony, vagy parázs-krumplival kedveskedik a vendégnek. Veres Alföldi koma is a kuczikból neszelte az időjárást. Odakint borzalmasan dudált a szél, kavarta a havat. A Haiduságon nem ritkák az ilyen

téli éjszakák és a pislogó lúmpavilágnál különös árnyékok rajzolódtak a fehér falra. Bőrködmönös, birkabőr-kucsmás emberek árnyai.

— Hm.

— Hm!... — a csintalan menyecskek könyökkel döfölték egymást... — Kezdi, már kezdi Alföldi koma.

Azonban Alföldi elsőbb rácsiholt a pipájára, csak ezután tért át a beszédre.

— Hm!... A minapékba, hogy a rétoldalton jártam, különös eseményt hallottam Pácsóék-ról.

— Ugyan már mit hallott, koma?

— Sőt inkább Pácsó komántól magától tudom... A mult hetekben gyermekágyának esett a komámasszony és megkísértették. Jószerencse, hogy a komám otthon volt; mert valami nyírva koltak a macskák. Mintha csak ezredmagokkal ugrádoztak volna az ablakárkányra. A padon is hajszurázták egymást. A pitvarban is zörömbölés támadt. Miként zsaráttíz úgy szikrázott a fekete macska szeme. Ha Pácsó komám otthon nem lett volna, ezer paitásával ez a fekete macska bizonyosan betört volna az ablakon.

Talán a széltől zörrent meg az ablak? Amaz pirosarcu fiatal menyecske, Karócz Mátyásné, apukja mellől nyögdecselte:

— Juj! Alföldi bácsi, ne beszéljen már ilyeneket.

— Már pedig, ha Pácsó komám otthon nem lett volna, ezek a gonoszok bizonyosan megpo-csékolták volna a komámasszonyt, meg azt az ártatlan kis gyermekét. Megrontották volna

őket... No de Pácsó komám se teketóriázott sokáig. A szegről lekasztotta puskáját. Nézi... Hát nem volt megtöltve. Pácsó komám meg már azt is tudta, ilyen esetben a közönséges serétnék nincsen ereje. Azért darabos sóval, borssal, paprikával töltötte meg a puskát, még egy holt-ember csizmájáról való patkószegefet is közibe nyomott. Fojtás gyanánt meg ártánydisznó sertéjével tömte le... Azután az ablakon ugrádozó nagy fekete macskára süttötte a puskát. Csörömpölt az ablaküveg. Egyszerre lecsendesültek a macskák. A padot sem döböggették tovább. A pitvarban sem zörömböltek a tepsik... Pácsó komám az ablakból tisztán látta, ezernyi macska sinált szerteszt a havon, leghátul egy fekete macska kullogott. Ez huzta a lábát... Pácsó komám csak azért nem ment utána, nem akarta a feleségét, gyermekét magánosan hagyni...

Kéki Balázs tizedes Jarabin mesterrel a tükör alatti kanapén üldögélt. Fejét csóválgatta Balázs. Alföldit nem zavarta ez a fejszóválás, még az sem, midőn Jarabin mester, az ács, vi-gyorilag sodorgatta bajuszát.

— Hm! — köhintett Alföldi. — Még nem fejeztem be a mondókát.

— Talán megdöglött a fekete macska?

— Dehogyan... Inkább az a különös, ezen éjszaka óta a vén Csekaiiné bába mindig betegeskedik. Sántít a hallábara... Pácsó komáék-ra azért orrolt, mert nem hívták a gyermekágyhoz. Pedig az ilyen kitanult bábák szoktak fekete macska képében kísérténi.

Az asszonyok borzongva hallgatták Alföldit,

Ezt jól megjegyezzék az üvöltő der-
visek odaát, de tudják meg azt is, hogy
az a 17 ezer főnyi ujoncz-létszámeme-
lés csak rövid időre szóló mutató lesz,
hogy a nem messze jövőben ennél sok-
kal nagyobb mérvű véradóemeiés kö-
vetkezik be, kapcsolatosan a kétéves
szolgálat, illetve a véderőtörvénynek
immár nem igen halasztható rendszeres
reformjával.

Tisztára képtelenség, hogy ezeket
valami abszolutisztikus módon az alkot-
mányosság letiprásával próbálják keresz-
tülvinni. Nagy krízis lesz abból, ha az
osztrákoknak nem lesz elég belátásuk és
lelki erejük arra, hogy nyugod-
tan fogadják a magyar nemzeti lét ter-
mészetes következtéseinek a közös
ügyekben való realizálását, mert még
kevésbé lesz nekik erejük és hatalmuk
arra, hogy ennek a nemzetnek önvé-
delmi őserével állandó sikerrel meg-
birkózzanak. A mai Ausztria ilyen vállal-
kozásra nagyon, de nagyon gyenge; hisz
alig van elég ereje önszebeinek gyógyi-
tására és saját tagjainak a szétzúllástól
való megóvására. Ausztria jövőjének épp
ugy, mint felséges uralkodóházunk fé-
nyének egy erős záloga van, az állami
és nemzeti létében érvényesülő, alkot-
mányos és kompakt magyar állam.

m buktassuk meg Schönaichot azért,
mivel nyílt szemekkel állt a hadügy kor-
mányánál; a mi követeléseink sorsa
nincs egy-egy becstületes törekvésű had-
ügyminiszter sorsával összebogozva. Egy
nagy tanulságot azonban megállapítunk
az osztrákok ügyefogyott javszékéle-
séből s ez az, hogy ők teljes igazat adnak
azoknak, kik nálunk azt hirdetik, hogy
az osztrákokkal sem semmiféle politikai
sem bármi gazdasági közösséget nem
lehet jövőben állandósággal fenntarta-
nunk, mert az osztrák népek vezetői
elég éretlenek, vagy tán inkább elég
rosszindulatúak arra, hogy a közösséget
egyoldalulag tisztán saját maguk érde-
kében magyarazzák s a velünk való
társaságot, mint „societas leonina“-t

egyedül maguk javára kezeljék; annak
minden hasznát ők vágják zsebre.

Már pedig ahhoz, hogy magunkat a
közösségben azután is kinullázzni hagy-
juk, hiányzik az osztrák „oroszláni“
ereje és hiányozni fog a magyarnak
„bárány-türelme.“ Elég volt!

Budapest, deczember 26.

A miniszterelnök utja. Dr. Wekerle Sándor
miniszterelnök, aki a karácsonyestét családja köré-
ben töltötte el, pénteken éjjel, mint a Budapesti Tu-
dósító jelenti, temesmegyei birtokára, Klopodiára
utazott. A miniszterelnök kedden fog visszatérni a
fővárosba.

Báró Aehrenthal a királynál. Bécsből jelentik:
A király szombaton különkihallgatáson fogadta báró
Aehrenthal külügyminisztert, aki hosszabb időt töl-
tött a felség dolgozószobájában.

Darányi a mezőgazdasági munkásokról. A „Revue
de Hongrie“ egyik közelebbi számában hosszabb ta-
nulmányt közöl Darányi Ignác földművelésügyi
miniszter tollából e czim alatt, hogy: A mezőgazda-
sági munka Magyarországon. A cikk mindenképpen
megérdemli a magyar közvélemény beható figyel-
mét, bár természetesen külföldi közönség informá-
ciójául íródott, hogy a külföldi sajtóban a szociális-
táka által a munkáskérdés kezelése tekintetében ha-
zánkra szórt rágalmatok igaz értékekre szorítsa. A
cikk írója erre a munkára talán a legilletékesebb
volt, mert hiszen az ő alkotása az immár világhírűvé
lett magyar parasztpolitika, mely a falusi földművelő
nép reális érdekeinek, gazdasági és társadalmi hala-
dásának, törvényhozási és kormányzási hathatós
ápolását jelenti s amelyet ma még az iparos Anglia
is utánozni törekszik.

A cikk mindenekelőtt azt adja elő, miként fejlő-
dött ki az urbéri válság után a jómódu magyar pa-
rasztságnak egy nagy rétege, mely vagy teljesen
birtoktalanná lett, vagy pedig apró birtoka mellett
még bérmunkára is van utalva. Azt lehet mondani,
hogy Magyarország földművelő népe a primitívebb
állapothól a fejlettebbre való átmenetet a legkedve-
zötlenebb gazdasági viszonyok között tette meg.

A nagy arányszám, amelyvel a mezőgazdasági
munkásnép lakosságunk között szerepel, nagyon sür-
gőssé tette a vele foglalkozó politika értelemes meg-
indítását. A cikk plasztikus képet nyújt arról, hogy
1895 óta milyen arányokban fejlődött a földművelő
nép szakszerű oktatása, jogviszonyainak szabályo-
zása, védelme a jogi és gazdasági téren a vissza-
élések és a kizsákmányolás ellen, támogatása beteg-
ség, vagy baleset alkalmával, segélyezése a házépí-
tés terén, buzditás a jutalmakkal és kintintésekkel.
Végül közli a legújabb költségvetés adatait, amely
különböző czimeken másfél milliót irányoz elő a sze-
gény falusi földművelő nép közvetlen támogatására.

A cikk befejező mondatai a következők: Mond-
janak bármit is azok, akiknek ugyszólván hivatása,
foglalkozásuk az, hogy a munkásság anyagi helyze-
tének legsötétebb szinezésével elvesztik a munkások
munkakedvét és a tömegeket állandó forrongásban
és elégedetlenségben tartják: elvitáztatlan tény az,
hogy a magyar földművesosztály anyagi megerősö-
dése és fejlődése szerte a hazában észlelhető.

Bizton remélhetjük a magyar mezőgazdaság fel-
virágzását és annak keretében a mezőgazdasági
munkásosztály lépésről-lépésre való anyagi megerősö-
södését. Ez az a cél, amely felé minden aktív kor-
mányférfinak multhatatlanul haladnia kell és amely-
nek elérésétől a magyar haza erőssége és jövője
függ.

A közös pénzügyminiszter Budapesten. Báró
Burián közös pénzügyminiszter csütörtökön Bécs-
ből Budapestre érkezett.

Törvényjavaslat a gyümölcsstermesztés fejleszté-
séről és védelméről. Az idei költségvetési vita folya-
mán sok szó esett arról, hogy a hazai gyümölcsster-
mesztés és értékesítés fejlesztésére, továbbá a fák-
nak a hernyók és káros rovaroktól való megvédé-
sére az eddig tett törvényhozási és kormányzási intéz-
kedések nem jártak a kellő eredménnyel. A köz-
ségi faiskolák — igen csekély kivétellel — nem felel-
nek meg földadatuknak és habár a faiskolák területe
a körülbelül 14,250 községben meghaladja a száz
kataszteri holdat, alig kerül ki belőlük évenként átlag
huszezerrel több használható oltvány. E faiskolák
évi fentartása a községeknek, a vármegyéknek és az
államnak együttesen majdnem évi 700,000 koroná-
jába kerül. Így tehát az általuk teljesített szolgálat
nincsen arányban a rájuk fordított anyagi áldozattal.
Ismeretes továbbá az a körülmény is, hogy a hernyó,
a vértetű és egyéb káros rovarok irtására sem törté-
nt meg a legtöbb helyen a törvény által előírt intéz-
kedés és az utóbbi két évben csak a Maros mentén
három millióra ment azoknak a szilvafáknak
száma, amelyek a hernyó pusztítása folytán tönkre
mentek. Miután így az 1894. évi XII-ik törvénycikk-
nek, amely a faiskolákról és a káros rovarokról intéz-
kedett, rendelkezései a lefolyt tizenéves év alatt
csaknem teljesen irott malaszt maradtak, Darányi
földművelésügyi miniszter a gyümölcsstermesztés fej-
lesztése és védelméről újabb törvényjavaslatot dol-
goztatott ki. Az új munkálat szerint a községi fai-
skolák helyét és rendeltetését államilag szervezett
vármegyei faiskolák fogják átvenni. Minden, a gyü-
mölcsstermesztésre fontos vármegye területén egy-
egy állami faiskola állítatik fel mintagyümölcsös
kapcsolatban. A gyümölcsstermesztésre kevésbé al-
kalmos vármegyék részére kettesével állítatik fel
egy-egy faiskola. Az új faiskolák kezelőinek feladata
lesz a közönséget a fák védelmében, továbbá a gyü-
mölcs osztályozása, csomagolása és értékesítése tek-
intetében is kioktatni, a védekezés terén pedig a
szükséges ellenőrzést is gyakorolni. Ez röviden azt
jelenti, hogy az ország területén a gyümölcsészeti
és kertészeti szakszolgálat is szervezve leend. Ott
természetesen, ahol már valamely vármegye terü-
letén állami faiskola van, újabb faiskola nem állítatik
fel. Az új törvény életbelépte esetén kevesebb költ-

a vén Nyikó Ádám, boczi Molnár Jankó, karó-
rágó Csorvási szomszédék is ámultak a beszéd-
jén. Ellenben Kéki Balázs tizedes, dongó Nagy
Tamás kovács, de főbbképpen Jarabin mester,
a kitiűő ács, fejőket csóválták. Ők mindannyian
forgolódtak a világban és tudták, hogy a bábák
érdemes, hasznos asszonyok és a vén Csokajiné-
nak kisebb gondja is nagyobb, mintsem fekete
macska képében rémitgesse a gyöngébb elméjű
jámborokat... Sőt Jarabin mester olyasmit
dönögött:

— Alföldi komám se' mindig boszorkázta a
bábákat! Kivált midőn még nem hiába kopog-
tatta a nyalka bába ablakát.

Ezen Jarabin mesternek talán még a szép-
apia származott a Hajdúföldre és az öregjei is
mindnyájan a tisztas ácsmesterséget folytatták.
Jarabin sem tanult más mesterséget és a nánási
ácsok között a legelső ember volt. Nemcsak
mint vándorló legény, de mint katona is baran-
golt a nagyvilágban. Hadakozott pémonttal, fran-
cziával is. Ama bizonyos Küssöbli „generálma-
jor“ vitézségi medáljont is akasztott a Jarabin
Migneleknel. És még az ilyen embernek mesél-
getett Alföldi? Jarabin nevette Alföldit. Alföldi
viszont azzal vigasztalta magát, világhölcsék-
nek is akadtak csúfolkodói, azértlan tovább men-
demonáztatott Alföldi.

— Hiszik, nem hiszik kigyelmek, ez mer-
tulajdon magamon esett meg... Nagypéntel
éjszakáján a réti tanyáról lódultam hazafelé
Csáti bottal kezemben. Gyalogszerrel. A nagy-
legelőn toronviránt poroszkáltam. Távol, vala-

melyik juhászkarámnál pásztortűz lihogott. Egy-
szer csak a Verestenger-járásban, a Fekete-
halomnál különös érzés fogott el. Halálos esen-
nyomta meg a pusztát. Amint a holdvilágot néz-
tem, mindjárt eszembe jutott a „halott vőlegény“
története:

Jaj, de szépen sült a hold,
Egy eleven, meg egy holt...

Aki a sirba akarta vinni a mátkáját. A halál-
csendes pusztán most is hideg fényvel világí-
tott a hold és én hátra-hátrakaptam fejemet. Ta-
lán a Feketehalomból bujt ki? Nem hiában, hogy
tatárherceg temetőjének mondiák ezt a he-
lyet... Fekete kutya hömpölygött utánam. Vilá-
gított a szeme a kutyanak. Nem volt ez nagy
kutya. Ha megállottam: a kutya is megállott.
Ha elindultam: a kutya is nekiindult. Szinte nya-
kamon éreztem a lehellejét. A hátam is izzadt
a nagy koczogástól. Végre is megsokaltam
szaladást. Felemeltem a csáti botot, hátratorpan-
tottam.

— Mindjárt azon kellett volna kezdeni. —
Jarabin mester farkát reszelte a tűkör alatt.

— Iszkiri te! — kurjantottam a kutyanak! S
mit csinált a kutya?

— Ugyan már mit csinált volna?

— A földre ült. Csóválta a tűzesszemű boj-
szás fejét. Lábát is rámemele. Vicsorgott a ku-
tya és mintha csak meg akart volna ígézni, ugy-
nézett rám. Mindjárt tudtam, ez a kutya nem va-
lami jótélelek. Istenemhez, teremő atyámhoz
fohászkoztam, ucczu! neki iramodtam a pusztá-
nak, a kutya meg utánam. Egészen a temetőig

kergetett, midőn is a városban kurjogtatni kez-
dettek a kakasok és a kutya az árkon keresztül
a temetőbe ugrott. Morgott a kutya. Különös
elváltozott hangon mondta:

— Szerencséd, hogy ütött az óram...

Jarabin mester nem hallgathatta tovább:

— Mi a menyköt! Kenddel már a kutyák is
beszélgetnek?

— Az ilyen kutya beszél mindenkivel, ha
az órájában magánsan találkozunk véle...
Mert nem kutya volt ez, de kárhozott lélek,
azért kísérteti az éjszakaijórakat. Hetekig sem
hevertem ki ezt a borzalmas szaladást. Ágynak
estem. Nem is gyógyultam fel addig, ameddig a
lőki tudós ember valami szerrel meg nem nyug-
tatott. — végezte mondkáját Alföldi és diadal-
masan tekintett körül. Az asszonyok, süldő lá-
nyok rémledezve villogtak az ablak felé, ame-
lyen sejtelmesen zörgött az éjszakai szél. Egye-
dül Jarabin mester vágott közbe.

— Bizonyosan egy eltévedett szegény
kutya riasztotta meg kendet, komám? És a sza-
ladástól zúgott a kend füle?

— Már én pedig láttam, amit láttam. Hi-
szem, amit hiszek! — nyakaskodott Alföldi.

— Én meg már éjszakáztam csatatéren is,
— felelte Jarabin. — Sok száz véres halott kö-
zött. Voltam „forposztón“ temetőben is. Hát tu-
dom, aki meghalt, akit eltemettek, nyugszik az.

A konokfeji Alföldit nem gúzta meg Jara-
bin mester, inkább Alföldi tudakolta:

— Eszerint mester komám nem hiszi a más-
világot sem?

— Megvallom, sokfelé forgolódtam, de még

séggel nagyobb és gyorsabb eredmények lesznek elérhetőek. A külön szakértelmet és gyakorlatot igénylő gyümölcsértékesítés igazában csak az új törvény alapján fog országosra a modern igényeknek megfelelően szerveződni. Az új törvényjavaslatot legközelebb ankét megvitatása alá fogja bocsátani a miniszter, s rövid idő alatt a törvényhozás elé terjeszti.

A politika világából.

Budapest, december 26.

A bank-kérdés

Néhány nap múlva elérünk az esztendő utolsó napjához és ezzel eljutunk ahhoz a legutolsó időpontig, amikor az Osztrák-Magyar Bank kormányzóságának be kell nyújtania a szabadság megköszönésére vonatkozó kérelmét. Ebből a szempontból különös érdekességgel bír az osztrák sajtó állásfoglalása,

A „N. Fr. Pr.“ írja a következőket:

Wekerle Sándor miniszterelnök egyes kijelentései eloszlatják azt a kétséget, hogy vajon a jelenlegi osztrák kormány provizórius jellege miatt hajlandó-e a bankkérdésben folytatandó tárgyalások fonalát felvenni s azt végleg el is intézni. Ezzel szemben teljes nyomatékkal ki kell emelnünk azt, hogy Bienert báró kormánya, átmeneti jellegétől eltekintve, teljes hatalommal fel van ruházva és éppen ezért kétségtelenül kompetens arra, hogy tárgyalásokat kezdjen a magyar kormányval s hogy azokat esetleg be is fejezze.

A „Fremdenblatt“ a következőket írja:

Bár Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap bécsi látogatásának nem volt pozitív eredménye, a beavatott politikai körökben mégis kedvezőbbnek tartják a helyzetet, mint azelőtt. Általános el van terjedve az a nézet, hogy a függetlenségi párt csak a bankkérdés kedvező megoldása mellett hajlandó a szönyegen forgó kérdéseket elintézni. Jól informált körökből viszont az a hír szivárgott ki, hogy a bankkérdésben kedvező megoldást fognak találni, mely által a pártok fuzióját is biztosítják. Az a nézet van elterjedve, hogy egy önálló magyar jegybankot fognak felállítani, mely külön bankjegyet fog kibocsátani és a banknak külön fedezeti alapja lesz.

A „N. W. Tagblatt“ munkatársa beszélgetést folytatott egy kiváló német pénzügyi szakférfival, aki a jelenlegi helyzetet alaposan ismeri. A

idáig nem találtam meg az országutját. Sem még olyan emberfiát nem láttam, aki valaha ott járt volna. Mert hisz a temető még nem a másvilág. Azt kálomistának, pápistának porhasztóhelyül árkojják körül. Nem rémségek, virágok fakadnak a temetőben, komám!

— Ejnye! Hejnye már! — Alföldi a fejét csóválgatta.

Jarabin mester felől csörögthetett az ablak. Jarabin mester kimondta:

— Sőt tovább megyek, komám. Hahogy létezik olyan kimenőnapos másvilág, amilyenről Alföldi komámék mesélgetnek, itt most Isten nevével fogadom kendeknek, holtom után hiralással leszek, üzenetet küldök abból a másvilágból.

Alföldinek torkán akadt a szó; csak idő múlva hebegte:

— Nono! Komám.

Jarabin mester fogadásáról ezentul is sűrűn fordult szó és beszéd, a tiszteletes uraknak is fülebe jutott ez a beszéd, Jarabin mester nem állott el fogadásától. Ennek a kemény embernek halálos ágyán is ez volt az utolsó szava:

— Sohse' sirassatok engemet . . . Majd hiralással leszek a másvilágról.

Ezóta sok esztendő elmúlt. Sok esztendő óta porhadozik a kitünő ácsmester. Nemzedékek takarodtak el utána. És bár világeletemben szótartó embernek ösmerték Jarabint, még mindig nem érkezett meg a Jarabin mester üzenete . . . Ilyen körülmények között nem is csodálható, hahogy a nánási hajduk is különféleképpen vélekednek a másvilágról.

kiváló pénzügyi szakférfiu a következőleg nyilatkozott az önálló magyar jegybankról:

— Magyarország nem bírná el az önálló jegybank terheit? — kérdezte a hírlapíró.

— Ahogy vesszük. Tullónék a célon, ha a kérdésre kereken nemmel felelnék. Magyarországnál sokkal kisebb államoknak, mint Svájc, Dánia, Belgium, van önálló jegybankja s az állapotok tagadhatatlanul nagyon rendezettek.

— Micsoda intézkedéseket kellene Magyarországnak tennie, hogy idejekorán állíthassa fel az önálló jegybankot?

— A magyar törvényhozásnak most hamarosan kell a kérdés felett határoznia, mert technikailag alig látszik lehetségesnek, hogy a még hátralévő időben egy ilyen intézetet felállíthasson. Sok dolog ugyan sokkal kevesebb fáradságba kerül, mint azt gondolják. A bank organizációját fiókintézetével együtt már készen találja. Egyszerűen átvehetné az Osztrák-Magyar Banktól. De a részvénytöke megteremtése, az aranykincs megszerzése, az új bankjegyek nyomása, mindezt nem lehet márról holnapra elintézni. Fenntartotta ugyan a jogát az Osztrák-Magyar Bank aranykincseinek azon részére, melyet a magyar valutaszabályozási kölcsön megváltásából szerzett meg, ez az összeg azonban aligha lesz elegendő az önálló magyar jegybank megteremtésére. Minden esetre újabb összegekkel kellene megerősíteni.

— Nehézségekbe ütköznek-e a részvényzők megteremtése?

— Nem hinném. Hír szerint már francia tőkét is ajánlottak erre a célra. A részvények egy részét valószínűleg átvennék a magyar pénzintézetek s lehetőleg az államháztartás is; a részvénytökének valószínűleg magasabbnak kellene lennie, mint a közös bank jelenlegi részvénytökéjének 30 százaléka.

Az osztrákok eme állásfoglalása és a külföldi szakértők ilyen véleménynyilvánítása mellett szinte érthetetlen, hogy a „Néppárt“ című lap, melynek Rakovszky István, a néppárt alelnöke a főszerkesztője és Molnár János a kiadója, ilyen durva kirohanást intéz az önálló bank ellen:

„Komoly pénzügyi szakemberek kiszámították, hogy az önálló bank az első átmeneti tíz év alatt milliókra menő kárt okozna a nemzetnek és ez a veszteség főképpen a kisgazdákat és azokat a szegényebb adósokat sújtaná, akik takarékpénztári kölcsönökre szorultak. A leg-egyszerűbb ember is megérti azt, hogy két gazdának együtt — nagyobb hitele van, mint egynek magában. Ausztria és Magyarország közös bankja olcsóbban és gyorsabban kap kölcsönt a világ pénzpiacán, mint Magyarország egyedül az önálló nemzeti bank részére.

A politikai helyzet ma az, hogy nem vagyunk még elég erősek a nemzeti bank felállítására. Már pedig amelyik nemzet erején felül való dolgokra vállalkozik, az úgy jár, mint az a béka, amely akkorára akarta magát feljűjni, mint a mellette legelő ökrök és megpukkadt.“

Tárgyalások a horvátokkal.

A zágrábi „Obzor“ a horvát-szerb koalíció és Josipovich miniszter közötti tárgyalásokról a következőket írja: Josipovich miniszter csakugyan tárgyal a koalíció néhány tagjával a konfliktus megoldásáról, de konkrét tervvel egyik fél sem állott elő, hanem csak általánosságban beszéltek a politikai helyzetről. Josipovich miniszter azt tartja, hogy a magyar kormány nem mehet bele semmiféle ajánlatba, amíg nem kap garanciát arra, hogy a bekövetkező helyzet állandó lesz. Itt tehát garanciákról van szó, amelyeket a horvát pártoknak nyújtania kellene. Azok a pártok, melyek nem ismerik el a kiegyezést, nem képeznek a kormány részére garanciát és ezért szó sem lehet arról, hogy dr. Frank pártja, ha meg is szerezne a többséget, kormányra juthasson. Mihelyt akad olyan

párt, mely a kiegyezési alapon állva garantálhatja a közös kormánynak a stabilitást, könnyen található megoldás az összes kérdésekre nézve és így a pragmatikára nézve is. A személyek kérdése is mellékessé válnék és csak természetes, hogy a kormányt az ilyen többség soraiból alakítanak meg. Josipovich miniszter hajlandó lenne elfogadni a báni méltóságot, ha az ilyen többség támogatná jelöltségét. A magyar kormány ebben az esetben beleegyezne abba, hogy az összes kiegyezési sérelmek a regnikoláris bizottságok útján orvosoltassanak és hogy a Horvátországnak gazdasági téren tett ígéretet megvalósuljanak.

A boszniai annexió.

— Izvolszki külügyminiszter nyilatkozata. —

Budapest, december 26.

Hetek óta irtak az újságok arról a beszédről, melyet Izvolszki orosz külügyminiszter tegnap végre elmondott a dumában. Meg lehet állapítani, hogy a nagy hírvevés sem ártott a beszédnek: csakugyan érdekes volt.

A külügyminiszter sorra vette Oroszország külföldi relációit. Az orosz-francia szövetség megszilárdult; az angol-orosz egyezség hasznosnak bizonyult; ennek az egyezségnek éle nem irányul Németország ellen; az orosz-orosz közeledést meleg hangon üdvözölte Izvolszki. A beszéd legérdekesebb pontja természetesen a boszniai annexióról szóló nyilatkozat volt. Elmondotta, miért nem tiltakozhatott Oroszország az annexió ellen és hogy miért nem támogathatta volna esetleg fegyverrel a tiltakozást. Elismerte bizonyos közzétett okmányok hitelességét és ezzel elismerte az annexiónak bizonyos szempontból való jogosultságát. A konferencia szűkségességét hangoztatta. Elmondotta még, hogy Bulgária Oroszország nyomtákos tanácsa ellenére cselekedett.

Izvolszki beszédét a дума többsége helyesléssel fogadta.

A beszéd főbb részei ezek:

Egyezségek és szövetségek.

— Az optimizmus, amelylyel a múlt télen a dumában a Csendes-tenger körüli helyzet alakulására rámutatott, megvalósult. Az Amerika és Japán közötti egyezmény új értékes láncszem azon nemzetközi egyezmények láncolatában, amelyeknek célja a status quo fentartása a Csendes-tenger partjain, a szabad nemzetközi kereskedelem biztosítása és Kína integritásának és függetlenségének megőrzése. Meggyőződéssel mondhatja, hogy ebben az irányban nem várható bonyodalmak.

Az angol-orosz egyezményről, amely szükséges és természetes kiegészítése az orosz-japán egyezménynek, a miniszter csak annyit akar mondani, hogy az a perzsa zavarokban már igen komoly és használható tényezőnek bizonyult. Perzsa tekintetében az orosz politika a historiai barátságos viszony, valamint az orosz kereskedelmi érdekeknek, különösen Perzsa északi tartományaiban való fentartását célozza. Perzsa integritásának és függetlenségének mindennemű megsértése, a belügyeibe való mindennemű beavatkozás távol áll Oroszországtól, bár másrészt sürgősen kívánna kell, hogy ott szilárd politikai és szociális rend álljon fenn.

Nagy elégtétellel konstatálja a miniszter, hogy a Franciaországgal való szövetséges viszony megszilárdítására irányuló állandó törekvéseit siker koronázta. Oroszország és Franciaország a világpolitika valamennyi kérdésében teljes összhangban járnak el. Ez azonban Oroszországot egyáltalában nem akadályozza abban, hogy más hatalmakkal is barátságos viszonyt tartson fenn és teljesen csatlakozzék Bülow herceg azon nézetéhez, hogy Oroszország politikájának nincs Németország ellen irányuló éle, sőt ellenkezőleg. Oroszország és Németország között a régi barátságos viszony megmaradt. A miniszter megerősítheti Bülow birodalmi

kanczellár azon biztosítását is, hogy Oroszország és Anglia között sem nyilvános, sem titkos, Németország érdekei ellen irányuló megállapodások nem állanak fenn.

Oroszország és Olaszország.

z Oroszország és Olaszország közötti legutóbbi közeledés természetes következménye annak az érdekközösségnek, amely mindkét országra nézve a balkáni status quo fentartása, valamint a Balkán-államok politikai és gazdasági függetlensége tekintetében fennáll. A vélemények eme megegyezése a balkán vasutak kérdésének felmerülésekor lépett előtérbe, amidőn Olaszország éppugy, mint Oroszország erőlyesen az Adria-vasut érdekében foglalt állást.

A miniszter Olaszország közeledésének nagy értékét tulajdonít; meg van győződve, hogy a napirenden levő fontos kérdések békés és igazságos megoldását jelentékenyen elő fogja mozditani. (Bravó-kiáltások.) Ezen megállapodásra való törekvésnél a miniszter az a meggyőződés vezérelte, hogy Oroszországnak békés erőgyűjtésre van szüksége (Bravó-kiáltások), egyúttal azon szilárd meggyőződés is, hogy Oroszország nem mondhat le az európai nagyhatalom szerepéről. (Helyeslés.)

A szandzsák vasut.

Még kézzelfoghatóbban nyilvánult meg a ragaszkodás a tradíciókhoz a szandzsák-vasut kérdésében, amely Oroszországnak alkalmat adott, hogy határozzon és önzetlenül a Balkán-államok érdekeiért lépjen közbe. Kitént, hogy Oroszország néhány más állam támogatására is számíthatott.

Az annexió.

Miután a miniszter szimpatikusan emlékezett meg a törökországi fordulatról, áttért Bosznia bekebelezésének, Bulgária függetlenségi nyilatkozatának és az ezen események által Oroszországban, Szerbiában és Montenegróban előidézett érthető izgatottság tárgyalására. Az orosz társadalom sürgősen követeli a kormánytól, hogy az annexió ellen tiltakozzék. A fátvát, amely a multat fedi, legutóbb kissé föllebbentették.

Ez ugyan idegen indiszkréczió által történt, a miniszter azonban nem tagadhatja az 1877. évi budapesti konvenczió és az 1873. évi berlini deklarációra vonatkozólag közzétett okmányok hitelességét. Ezen aktusok megítélése a történelemre tartozik. A miniszter dolga azonban, hogy azokkal, valamint későbbi diplomáciai megállapodások sorával is számoljon, amelyek közül egyesek kétségek nélkül elvésztek erejüket, egyesek azonban bizonyos tekintetben még mindig korlátozzák az orosz diplomácia szabadságát. Ily körülmények között nem volt nehéz előrelátni, mily nehéz következményekkel járt volna Oroszországra nézve a tiltakozás.

Tiltakozást emelni annak a szándéka nélkül, hogyha szükséges, fegyverrel is támogassuk azt, a legnagyobb politikai hiba lett volna. Ebbe a miniszter nem ment bele. Ha Oroszországnak nincs is tételes joga, hogy önmaga tiltakozzék, meg van mégis az a joga, sőt kötelessége, hogy rámutasson arra a nemzetközi aktusra, amely Bosznia helyzetét meghatározza: a berlini szerződésre. Habár ez a szerződés semmivé tette több, mint a felét azon eredményeknek, amelyeket Oroszország a szláv népek számára kivívott Oroszország harmincz éven át még sem nyult ahhoz.

Ezen álláspontja, amelyhez a hatalmak többsége csatlakozott, önmagától a konferencia gondolatára vezet. A konferencia gondolata azonban nem tőle (a szólótól) származik, hanem Törökországtól, mint a közvetlenül károsult hatalomtól.

Oroszország a válság kitorése óta nemcsak Franciaországgal, hanem Angliával és Olaszországgal is egyértelműen járt el. Törökországra, — mondja a miniszter, — a tárgyalásoknál fontos szerep vár és számíthat Oroszország rokonszenvére jogos követeléseinek tekintetében.

Nem önző czélok.

Oroszország inicziatívájára a konferencia programjába Szerbia és Montenegró számára adandó kedvezmények pontja is felvetetett. Megleg rokonszenvével viseltetik Oroszország Bul-

gária iránt is, amely előtt Oroszország nem hallgathatja el, hogy függetlenségi nyilatkozata súlyos benyomást tett. Bulgária Oroszország nyomatókos tanácsa ellenére cselekedett, de azért Oroszország nem vonhatja meg az általa teremtetett Bulgáriától rokonszenvét. Az orosz kormány a leghatározottabban kijelentette, hogy támogatása egyenesen Szerbia és Montenegró magatartásától függ. Megfelelő tanácsokat adtunk mind a két államnak.

A miniszter végül kifejezte azt a reményét, hogy nyilatkozata elég világos képet ad Oroszország külpolitikájáról. Oroszország nem követ önző czélokát és csak az említett kérdések törvényeszerű, békés megoldására törekszik, amely Oroszország nemzeti méltóságának megfelel. (Nagy taps a centrumban és a baloldalon. Piszszegés a szélső jobboldalon.)

Miután Izvolszki külügyminiszter befejezte beszédét, vezérszónokokként az októbristák részéről Gucskov, a mérsékelt jobbpártiak részéről gróf Bobrinski, aki egy óra hosszúságú tartó pánszláv irányú beszédet mondott, a kadettek részéről Miljukov és azután szélső jobb, a nacionalisták és szociáldemokraták szónokai mondtak beszédet. Gucskov a részletes vitára való áttérést a következő előterjesztéssel javasolta:

A külügyminiszter beszédének meghallgatása után, amelyből Oroszország külpolitikájának általános iránya és a kormány állásfoglalása a Balkán-félszigeten legutóbb történt eseményekkel szemben ismeretessé vált, a дума az Oroszországgal rokon szláv népekkel való együttérzését, valamint azon reményét fejezi ki, hogy a kormány teljes erejéből azon lesz, hogy ezen népeknek jogos érdekeit megóvja. A дума meg van győződve, hogy ez a cél Oroszország nemzeti méltóságának teljes épségbehartása mellett teljesen békés uton elérhető lesz.

Ezt az előterjesztést az összes szavazatokkal a szélső jobb és a munkáscsoport szavazataival elfogadták. A szociáldemokraták, már előzőleg, miután szónokukat, Pokro skit istenkáromlás miatt a дума három következő üléséből kizárták, elhagyták az üléstermet.

A beszéd hatása.

Konstantinápolyban Izvolszki orosz külügyminiszter expozéja érdekelt körökben élénk kommentárok tárgyát képezi. Különös érdeklődést keltett azon kijelentés, hogy Oroszország nem tiltakozhatott az annexió ellen, minthogy az erre vonatkozó kötelezettségek még érvényesülnek. Sokat tárgyalják azt a megjegyzést is, hogy tekintettel arra, miszerint egy hatalom a berlini egyezménynek egy rá nézve hátrányos cikkelyének módosítását határozta el és Oroszország nem akadályozhatta meg azt, az utóbbinak kötelessége, hogy az egyezményt Oroszországra, a balkáni államokra és Törökországra nézve hátrányos cikkelyre utalni. A nyugodt politikai figyelők ítélete szerint az expozé csak akkor lehet kellőképpen értékelni, ha kihámozják belőle mindazt, ami az orosz sajtó és közvéleménynek szól. Az expozé megmaradó váza kétségtelenül kiváló államférfiúi nyilatkozat, amely ugy a béke megtartásának, mint néhány megoldásra váró kérdésnek jó szolgálatot tesz.

A török lapok ma kezdik tárgyalni a bolgár jegyzéket. A „Tanin” kiemeli, hogy Kiamil pasa provokálta a Gesow-incidenst és felesleges módon újból felszította a bolgár kérdést. Kiamil pasa politikája talány és épp ezért támadja, mert eljárásának következményeire nem gondol. A Sura-i-Ummel felveti a kérdést, vajjon a bolgár kormány nyilatkozatával Bulgária függetlenségét háborúval akarja-e megpecsételni, vagy pedig a békére törekvő törököket meg akarja fenyegetni. A lap a jegyzékben diplomáciai eszközöt lát a porta megriasztására.

Izvolszki orosz külügyminiszter beszédét Belgrádban nagy meglepetéssel látják, hogy abban Bosznia és Hercegovina annexiójáról szóló megjegyzés, melyre igen vártak, elmaradt.

A török kamara ülése.

Konstantinápolyban a kamara mai öt óra hosszúságú tartó ülésén Naki korelnök szép beszéd kíséretében átadta az elnöki szót Ahmed Rizának,

akinek hazafias érdemeit ékes nyelven esetelte. Ahmed Riza ezután felolvasta elnöki beszédét, amelyben kiemelte, hogy amidőn 20 évvel ezelőtt Párisba menekült, meg volt győződve arról, hogy a haza egy napon boldog szabadságra fog ébredni. Tulboldog ma, amidőn látja, hogy társainak fáradozása és a szultán bölcsesége megteremtették az alkotmányt. Az alkotmány súlyos kötelességeket ró a hazafiakra. Súlyos kötelességgel jár a reá bízott hivatal is. Az elnök ezután buzgalmat, komolyságot és udvariasságot kért a képviselőktől, mert ezekkel támogatathatják legjobban és azáltal tehetnek leginkább eleget a reájuk váró feladatoknak. Reméli, hogy egyes európai parlamentek rossz szokásai a török parlamentben nem fognak helyet foglalni. A faji és vallási különbségeknek nem szabad az ítélet befolyásolniok. Nem szabad szem elől téveszteni, hogy a mit itten mondanak, azt nemcsak a törökök, hanem az egész civilizált világ meghallja. A törököknek most politikai képességüknek kell tanuljelét adniok. A kamara feladata a pénzügyek rendezése, a szuverén jogok biztosítása, a birodalom erőinek növelése, a nemzeti érdekek védelmére. Az alkotmány fenntartása érdekében kell dolgozni, a multak tanulságain okulni és kerülni oly hibákat, amelyek a nemzet szuverenitásának megcsorbítására vezetnének. Ezután Arisidi pasát (török), Nedsib Dragat (albán) és Ruhi El Haldit (arab) jelölték a második alelnöki állásra. A jegyzők és kvestorok megválasztása után hosszabb vita indult meg azon kérdésben, vajjon a trónbeszédre adandó felirati javaslatot tárgyalják e már. Az ifju-törökök a javaslat sürgős tárgyalását kívánták, egyesek az újságírók eltávolítását követelték. Többen a tárgyalás ellen szóltak, tekintettel arra, hogy a javaslatot előbb alaposan tanulmányozni akarják. Végül az elnök úgy döntött, hogy a ház hétfőn kezdi a feliratot tárgyalni. Az újságírók kizárására vonatkozó javaslatot elvetették.

Achmed Rizát kamarai elnöké, Taalaat drinápolyi képviselőt kamarai alelnökké irádéval kinevezték.

A Jéni Gazetta szerint Ghazi Achmed Mukhdar marsallt a szenátus alelnökségére javaslatba hozták. A tegnapi szelamlik után Sinovjev orosz nagykövetet a szultán kihallgatáson fogadta. A nagykövet megköszönte a szultánnak a czár névnapja alkalmával kifejezett szerencsekívánatait.

A Jéni Gazetta a szenátus bizottságai által a trónbeszédre adandó választervezetekről azt mondja, hogy az egyik nagyon alázatos, a másik tulkomoly és azt mondja, hogy a végleges választ a szenátus elnöke, Szaid basa volt nagyvezér szerkesztette és ez igen liberális. Szaid basa ezáltal a nemzet kedvetlenségét el akarja oszlatni. Ma végleg megszerkesztik a választ.

A szkupsztina titkos ülése.

Belgrádban az orosz körözünyjegyzék politikai körökben igen kedvező hatást keltett. A szerb lapok is megvannak vele elégedve. Péter királyt Stoly-pin miniszterelnöknek és Csarikov külügyi államtitkárnak a fehér sas-rend első osztályát, Chomjakov dumaelnöknek pedig a Szent Száva-rend első osztályát adományozta. Minthogy Milovanovics külügyminiszter a mai titkos szkupsztina-ülésen befejezte jelentését, holnap Pasics és Novakovics fognak a szkupsztinában referálni küldetésük eredményéről.

A szkupsztina titkos ülésén Milovanovics külügyminiszter berlini, párisi, londoni és római látogatásainak eredményéről referált.

Egyes szerb lapok jelentik, hogy Milovanovics külügyminiszter tegnapi jelentése a szkupsztina titkos ülésében valamennyi képviselőre erős benyomást tett és hogy Milovanovics állása ismét teljesen megszilárdult. E fordulat legelső következménye lesz, hogy a kabinetváltás a jelen pillanatban elesik és csak a Velimirovics-minisztérium rekonstruálására szorítkoznak annál is inkább, miután a koalíciós kabinet alakítása elé legyőzhetetlen nehézségek látszanak tornyosulni.

A török trónörökös lemondása.

A Szerbeszti című török lap, Sabah Eddin herceg lapja, amely szoros viszonyban áll a trónörökösrel, határozottan megczáfolja a berlini lapok azon konstantinápolyi hírét, amely szerint Resad

herceg trónörökös Jusuf Izzedin javára le akar mondani trónöröklési jogáról. A Szerveszti azt írja, hogy ezeket a híreket intrikusok lanszirozzák. Az ottomán nemzet ismeri ezeknek a hamis híreknek rosszakaratu czéljait. Téves a Frankfurter Zeitungnak az a híre is, mely szerint Resad herceg betegnek látszik. A trónörökös az utóbbi időben többször kikocsizott.

A Szerbeszti és a Yéni Gazetta Ali Hajdarnak, Midhad basa fiának egy levelét teszik közzé, amely szerint ő a nagyvezér rábeszélése daczára lemond a szenátori méltóságról, mert még nem érte el az alkotmány szerint előírt 40 éves életkort és mint clyan embernek fia, aki életét áldozta az alkotmányért, ezt tiszteletben akarja tartani. A Szerbeszti hozzát teszi, hogy e levél bizonyítja, hogy a Surra-i-Ummel, a komité lapja hazudott, mert a nagyvezér nem ellenzte Ali Hajdar kinevezését, sőt ellenkezőleg őt arra kérte, hogy legyen türellemmel.

Konstantinápolyban a török trónbeszédre vonatkozó bolgár jegyzék, valamint az orosz jegyzékről szóló távirat mindenütt mély hatást keltett. A Stambul című lap azt írja, hogy ebben a pillanatban minden ügyetlenség a legsúlyosabb következményekkel járhat. Törökországban a békére szükség van és barátai el vannak határozva arra, hogy őt támogatják, a probléma megoldásánál azonban a legnagyobb elővigyázatosságra van szükség.

KÜLFÖLD.

A szkupstina titkos ülése. Belgrádból jelentik: Tegnap a szkupstina titkos ülést tartott, amelyen Milovanovics külügyminiszter referált berini, párisi, londoni és római látogatásainak eredményéről.

A londoni nagykövet utazása. Bécsből jelentik: Teljesen alaptalan angol és itteni lapok azon közlése, hogy gróf Mensdorff londoni nagykövet legközelebb Bécsbe érkezik, hogy öfelségének átnyujtsa Edvárd király sajátkezű levelét. Gróf Mensdorff Párisba utazott, hogy mint minden évben, most is ott töltse a karácsonyi ünnepeket, azután visszautazik állomáshelyére.

TÁVIRATOK.

A panamerikai kongresszus.

Santiago de Chile, december 26. A köztársaság elnöke ma ünnepiesen megnyitotta a panamerikai tudományos kongresszust.

Az új portugál kabinet.

Lisszabon, december 26. Az új kabinet a következőképpen alakult meg: Miniszterelnök és belügyminiszter Campos Henriquez, pénzügyminiszter Espre Gueira, hadügyminiszter Telles, külügyminiszter Venceslau de Lima, közmunkaminiszter Louis Castro, tengerészeti miniszter Antonio Cabral és igazságügyminiszter Alarcas lett.

Ujabbban jelentik: Minthogy a haladóparti Sebastian Telles nem fogadta el a kabinetalakítási megbízást, a király az eddigi kabinet igazságügyminiszterét, Campos Henriquezt, aki a Regenerados-párt tagja, bizta meg a koncentrációs kormány megalakításával. Az új kabinet valószínűleg a következőképpen fog megalakulni: Campos Henriquez elnökség és belügy, Alarcas igazságügy, Espregueira pénzügy, Louis Castro közmunkaügy, Catilho vagy Vaseoncellos tengerészeti, Telles hadügy, Venceslau de Lima külügy.

AZ EGYETERTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. a. van:

A szerkesztőség telefonja: 788.

A kiadóhivatal telefonja: 706.

Vizvári Gyula meghalt.

Budapest, december 26.

Fényes és minden tekintetben szép művészi pályafutás ért véget karácsony első napján reggelén. Vizvári Gyula, a Nemzeti Színház művésze, a régi gárda egyik legkiválóbb és hosszú évtizedeken át legnépszerűbb tagja, meghalt.

Már régóta ott suhogott-lebegett fölötté a halál árnyéka. Körülbelül két esztendő előtt szélhűtés érte, mely egyszerre véget vetett további munkálkodásának. Orvosai már akkor tudták, hogy Vizvári Gyulának vége. El is tiltották a művészi munkától, tudván, hogy a színpadon való föllépés izgalmai a legnagyobb veszedelmet jelenthetik. Egy-egy régi szerepében mégis föllépett azóta is, de már csak árnyéka volt önmagának. A régi Vizvári már akkor nem volt többé. Csak járt-kelt; emlékezett a multra és összeszoruló szívvel szemlélte a művészi életet a színházban. A reményt nem adta föl, hogy valamikor még visszakerül a világot jelentő és kifejező deszkákra. Ez a reménye — fájdalom — nem valósulhatott meg.

Népszerűség dolgában csak Ujházi vetekedhetett vele, de tul ő sem szárnyalta. Alig volt magyar színész, akit a közönség annyira kedvelt volna, mint őt. De nem is volt még talán komikus, akiben oly mértékű vis comica lett volna, mint Vizvári Gyulában. Magyar darabokban és boházatokban, klasszikus darabokban pompás és feledhetlen alakításokkal gyönyörködtette a közönséget. Beszédorgánuma kissé monoton és modulációra kevésbé alkalmas volt. De felfogásának nemessége és tisztasága, játéka művészet, eszközeinek kiválósága, feledhetlenné teszik őt a magyar színművészet történetében. Az élő nemzedék, mely ismerte, minden bizonynyal kegyelettel és hálával fog emlékezni róla és meg is őrzi emlékezetét azokért a páratlan élvezetes estékért, amelyekben Vizvári gyönyörködtette a publikumot.

Vizvári Gyula legutóbb december 16-án volt utóljára a Nemzeti Színházban, hogy fizetését fölvegye. Vidáman beszélgetett kollégáival, többek között Zollner Béla titkárral is, és önbizalommal feltűn, javulásba vetett reménnyel mondotta:

— No barátom, ugyan messzire fogok elutazni! Remélte, hogy betegségéből felgyógyul s újra visszatérhet a színpadra. Imádtá a színpadot és valósággal mohón fogadta a szerepeket. Szeretett volna minden nap föllépni. Somló Sándor kimélte, különösen másfél esztendő óta, az óta, hogy nejeinek halála olyannyira összetörte egyébként is beteg szervezetét. Azóta csak vontatottan, sántikálva tudott járni. De azért játszani akart és valósággal súlyos föladat hárult Somló Sándorra és a mostani igazgatóra, Tóth Imrere, hogy neheztelés nélkül utasítsák vissza a művészt, akit a színpad iránti szeretet, a művésztvér újabb és újabb vállalkozásokra sarkalt.

A mult év szeptemberében lépett föl utóljára. Játzott „A Bor”, „Vasgyáros”, „Attaché” című darabokban. Legutolsó föllépése szeptember 22-én volt, amikor délutáni előadás keretében eljátszotta híres szerepét, a Durbincs sógort.

Azóta nem lépett színpadra. Itt élt a fővárosban és ha külsőleg betegségtől gyötört, benn a lelkében vidáman töltötte napjait. A Rökk-Szilárd-utca 18. szám alatti házában lakott és innen mindennap hosszabb sétára indult. Belátogatott a színházba, kedélyesen elesevegett kollégáival, eljárt a Pannónia-kávéházba, ahol egész asztaltársaság várt végtelenül humoros társalgására. Pár héttel ezelőtt, hogy bajától véglegesen megszabaduljon, a margitligeti Martinyi-tele szanatóriumba költözött.

Többször látogatott be onnan és őt is gyakorta látogatták meg társai. Jól érezte magát; mindig vidám volt.

Tegnapelőtt este leánya, Vizvári Mariska künn járt nála. Fejfájásról panaszkodott és reggelre, december 25-ére ez a fejfájás egyre jobban gyötörte. Fél nyolcz tájban pedig szívszélhűtés érte, amely megölte.

Elhunytának híre nagy gyorsasággal járta be a várost, mindenütt őszinte fájdalmat és részvétet keltye. A legsúlyosabban leányát suitotta, akit a

nagy fájdalom ágyba döntött. De ebben a fájdalomban egyformán osztozik a család a Nemzeti Színházzal, amelynek nemcsak örökös tagja volt és egykor rendezője, meg dramaturgia, hanem a legkedvesebb, a legszimpatikusabb művésze is.

Tóth Imre igazgató azonnal intézkedett a temetés dolgában. Holnap, vasárnap be fogják hozni holttestét Margitligetről. A Nemzeti Színház régi épülete udvarán teszik diszes ravatalra és holnap délután fél három órakor adják meg neki a vég-tiszteletet. Az egyházi szertartást Raffay Sándor evangélikus lelkész fogja végezni.

Vizvári Gyula 1841. július 4-én született Budapesten. Az atya Wiszkcicenszki volt és Budán kerületi jegyző volt a Bach-korszakban. Vizvári Debreczenben lépett először a színház szolgálatába, saját mondása szerint a színpadokat hordotta ki. 1873. április 1-én lett a Nemzeti Színház tagja. 1906. év végén, Tisza István miniszterelnöksége alatt, a király a színház örökös tagjává nevezte ki. Volt igazgatója az írók és művészek klubjának, a Fészeknek; tanár volt a Zeneakadémián és alig volt társas egyesülés, amelynek vezetésében részt nem vett volna. Halálát két fia és egy leánya gyászolja.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

„Vizvári Mariska, a Nemzeti Színház tagja, úgy a maga, mint gyermekei Tapolczai Jolán és Gyula és az összes rokonok nevében nagy szomorúsággal jelenti, hogy forrón szeretett édesatyja, a legjobb apa, nagypapa és rokon, Vizvári Gyula, a Ferencz József-rend lovagja, a Nemzeti Színház örökös tagja, az Országos magy. kir. Zeneakadémia ny. tanára, folyó hó 25-én, életének 68-ik évében az Urban elszenderült. Folyó hó 28-án, hétfőn délután 3 órakor temetjük az ág. ev. egyház szertartása szerint a régi Nemzeti Színház udvaráról és a Kerepesi-uti temetőben fogjuk örök nyugalomra helyezni. Budapest, 1908. december hó 26-án. Áldás és békecség poraira.”

Nőiszabó-tanonczok munka-kiállítása.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 26.

Érdekes ipari kiállítás nyílt ma meg a fővárosban. A budapesti nőruhakészítő-ipartestület tanonczmunkakiállítást rendezett, amelyet Sztérényi József államtitkár nyitott meg ma délelőtt nagy és előkelő közönség jelenléte mellett. Már a kiállítás megnyitása előtt zsufolásig megtelt az ipartestület helyisége az érdeklődő közönséggel, mely az államtitkárt megérkezésekor lelkes éljenzéssel fogadta. Girárdi József ipartestületi elnök üdvözlő szavai után Sztérényi József államtitkár a következő beszéddel nyitotta meg a kiállítást:

Tisztelt uraim és hölgyeim! Méltóztatnak tudni azt az óriási, sok-sok millióra menő évi fogyasztást, amelyet a nőruha képvisel. Ennek tulnyomó része még ma is külföldről kerül hozzánk, jöllehet a magyar ipar ebben a szakmában oly kiváló képviselőikkel, minőségileg és mennyiségileg olyan termeléssel rendelkezik, amely a fokozott igényeket is kielégíti és a társadalom legmagasabb rétegének izlését is képes kielégíteni tudásánál, szakismereténél és munkájuk lelkiismereténél fogva is. Fájdalom, amint ez nálunk általános, mi lelkesedéssel szoktunk mozgalmakat indítani, amely mozgalmak azonban csak jel-szavakban és elvekben jutnak kifejezésre. Ez az oka tisztelt hölgyeim és uraim, hogy az önk iparága, a nőruha-konfekció nem foglalja el az ipari termelésben azt a helyet, amely kvalitásánál fogva méltán megilleti, közgazdasági jelentőségénél fogva pedig elsőrangú fontossága. Az önk kísérlete, a tanonczmunka-kiállítás az első lépés arra, hogy a jövőt megalkossák. A nőruha-ipartestületnél, tisztelt hölgyeim és uraim, fontosabb, mint bármely más iparágban, a jövő nemzedék képzése. És éppen ezért bir nagyobb jelentőséggel az önk tanonczmunka-kiállítása, mint más iparágban hasonló kiállítás, mert önknek nemcsak a készítmény minőségét kell dokumentálni, hanem azt az izlést is, amelyet nem a tanoncz ad a munkájának, hanem a főnöke kell, hogy a tanonczba beoltsa, hogy ezáltal a tanoncz izlését nevelje. Meg vagyok győződve, tisztelt uraim, hogy ezt a feladatot önk azzal a lelkesedéssel oldották meg, amely a szabóiparnak jellemző sajátysága, azzal a szeretettel, amelylyel a munkaadó kisiparos a jövő ipari nemzedék fejlesztésén fáradozik. Abban a meggyőződésben, hogy a nőiszabó-ipartestület mindig ezzel a szeretettel fogja nevelni a jövő nemzedéket, a nőiszabó ipari tanonczmunka-kiállítást megnyitom.

Ezután Girárdi József ipartestületi elnök, továbbá Kapeller Dezső és Farkas Géza vezetése mellett az államtitkár a kiállítást tekintette meg. A kiállítás megtekintése után Weisz Géza köszöntö meg az államtitkárnak az ipartestület első kísérlete iránt tanúsított érdeklődését. Sztterényi államtitkár hosszabb beszédben válaszolt, amelyben kifejtette, hogy a kisiparnak és a nagyiparnak együtt lehet és együtt kell működnie. Megköveteli ezt az ország vitális érdeke. A kormány a legmesszebbmenő támogatásban részesíti az ipart és nagy súlyt vet a kisipar felvirágoztatására. Még olyan kormány nem volt, amely annyira respektálta volna az érdekeltek kívánságait, mint a mai. Eklatáns példa erre az ipartörvénytervezet, amelyet a legszélesebb körben tárgyalnak és amelylyel szemben természetesen számos oldalról hangoztatnak kívánságokat. Ezekkel a kívánságokkal a kormány foglalkozni fog s az ipartörvényt, melyben a kisipar boldogulása biztosítva lesz, a lehető legrövidebb idő alatt meg fogja alkotni, mert ezt a törvényt meg kell alkotnia.

Az államtitkár beszédét lelkes éljenzéssel fogadta a hallgatóság, amelytől azután Sztterényi szívélyesen elbucszott.

Feminizmus és divat.

Az önálló nők éppen olyan adófizető polgárok, mint a férfiak. Terheik tehát vannak, jogok nélkül. Ez nem igazságos. Ezen változtatni kell. Meg kell nyitni a megélhetést nyújtó pályákat is előttük. Hadd küzdenek, dolgozzanak azok, akik tudnak és akarnak. A nem arra való, hogy visszamaradnak majd. Miért íéltik a férfiak saját előhaladásukat a női versenytársától? Miért féltik a családi élet melegét a nő-civilizációtól? Ha úgy van, amint a férfiak oly biztosan hiszik, hogy úgy sem valók a tudományos pályákra, akkor belátják majd ők maguk és visszavonulnak önként. A családi élet boldogságát pedig kár féltetni egy tanult nőtől. Már intelligenciájánál fogva is jobban meg fogja tudni becsülni azt, mint azok, kik az életet csak a könnyű oldaláról ismerik. Tehát, ha küzdenek a nők egyenjogúsításukért, helyesen teszik. Ha céljt érnek, még a férfiak is be fogják látni, hogy ennek meg kellett történnie, hogy nem vallják kárát ők sem. De arra, hogy céljt érjenek, több belátással, több egyetértéssel kell dolgozniuk.

Nem régen egy félfismerősömmel beszéltem a nőkérdésről, többek közt megemlítette, hogy a feminizmus elő nem haladásának leginkább maguk a nők az okai. Azt mondja, nem veszik elég komolyan a dolgot, gyerekes viselkedésükkel visszatetszést szünelnek; például az egyetemi nőhallgatók nagyrésze még az előadás alatt sem tudja magát csendesen viselni, még ott is csacsognak, zajongnak és nemcsak az előadó tanárt, hanem a férfihallgatókat is zavarják. Ez természetesen fegyver mindazoknak a kezében, kik annyira ellene vannak annak, hogy a nők is egyetemet végezzenek. Meg kell érteniük, hogy ők, mint uttörők igen nehéz feladat előtt állanak s nemcsak személyüknek, hanem egész nemüknek szereznek vele tiszteletet, ha azt dicsőséggel megoldják. A párisi divattudósítások a női ruházat újítását tárgyalják. Azt követelik, hogy a nők mentől minimálisabba fűzzék össze magukat, hogy a szoknya akkor sikkes, ha nem tud benne mozogni a viselője. Más szóval: még nem nagykorúak a nők! Hogyan harcolhatnak a rengeteg akadály ellen, melyet mint egy gátul dobnak elébük? Hiszen elsősorban a szervezeti különbséget említik, mintegy lehetetlenséget arra, hogy a nő a férfival egyenlő munkát végezzen.

Már az 1896-iki berlini női nemzetközi kongresszuson dr. Spenner felolvasásában elég világosan meggyőzte a hallgatóságot arról, hogy a nők öltözködésének kérdése nem külsőségi kérdés. Lényegesen összefügg a nők helyzetét reformáló mozgalmakkal. „Hogy követelhet — mondja dr. Spenner — a nő jogokat magának, amíg a legnagyobb jogtalanságot, testének károsítását és elnyomorítását ellentmondás nélkül türi.” Mily ellentmondás van a korszak és a mai ruha között. Minden nő, amennyire csak lehetséges, önállóságra törekszik, föl akarja venni a harcot az étellel szemben. Küzdeni

akar a férfival egy sorban. Már most gondoljunk arra, hogy küzd, hogy dolgozik egy ennyire összehúzó alak?

Eltekintve neveltséges külsejétől, nem lesz ereje, nem lesz egészsége a feladat megoldásához. Pedig be kell bizonyítani, hogy szervezettel nem gyöngébb, mint a férfi s hogy edződés folytán épp úgy erősödhetik. Csupán az elmúlt századok ferde felfogásánál, a túlzott és nem ösztinte nő-kultusznál fogva lett a nő, nem gyöngébb, de elpuhultabb. Ezt egy orvos mondta, aki ugyancsak tisztában van az emberi szervezetben előforduló különbségekkel. Néziük meg a nép asszonyait, mily nehéz testi munkát végeznek, mennyire kiteszik magukat az idő viszonyosságainak és mégis erősek, egészségesek. A művelt osztály női pedig, akik semminemű testi munkát nem végeznek, sápadtak, betegesek. Elég bizonyíték ez elpuhultságukra. Kell munka a nőnek, mert a munka nélküli élet teszi elpuhulttá és gyöngévé.

Erre fordítsák a feminista vezetők figyelmüket. Ébresszék föl téletlenségükből a nőket. Hassanak arra, hogy edzzék magukat. Ostorozzák a divat ferde kinövésait, mely mellett nemhogy önállósá, de még gyámoltalanabbakká lesznek. Vegyenek példát a férfiak kényelmes ruházatáról, mely nem szorítja össze a szerveket, melyben szabad mozgásuk van, bármilyen munkát végezzenek. Miért ne lehetne a nőnek is egy kényelmes és amellett poétikus ruházatot feltalálni, mely éppen olyan csinos legyen, mint amilyen egészséges. Így helyre lehetne hozni az elmúlt századok vétkét. Így lehet remélni, hogy lesz egy úgy testben, mint lélekben erős gárda, mely bátran kiáll az élet harcába s nem kevesebb sikerrel fog küzdeni, mint a férfiak.

UJDONSÁGOK.

Lakóhelyváltoztatás esetén arra kerjük tisztelt előfizetőinket, hogy új címüket idejekorán közöljék velünk. Minden erre vonatkozó bejelentéshez szüksége van a kiadóhivatalnak egy czimszalagra, esetleg a régi lakóhely megjelölésére.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, december 27. — Róm. kat.: János ap. ev. — Prot.: D. János evang. — Görög-orosz: decz. 14. Tiszus vt. — Zsidó: Rosche 4. — A nap két reggel 7 óra 49 perczkor, nyugszik délután 4 óra 13 perczkor. — A hold két délelőtt 11 óra 3 perczkor, nyugszik este 6 óra 26 perczkor.

A miniszterek nem loagnak.

A Képzőművészeti Társulat téli nemzetközi kiállítása nyitva 9—1-ig. Belépő-díj 1 kor. — A Nemzeti Szalon téli tárlata nyitva. — Karácsonyi kiállítás Könyves Kálmán Nagymező-utcai 37—39., nyitva egész nap. — Az Uránia Kigyó-téri szalonjában a Műhely-kiállítás nyitva 9—5-ig. Belépő díj 20 fillér. — Karácsonyi kiállítás az Uj művészeti szalonban (Kecskeméti-utca 8.) nyitva egész nap. Belépő díj nincs. — Az Iparművészeti Múzeum kiállítása és a karácsonyi vásár nyitva 9—6-ig. Belépő díj nincs. — A Nemzeti Múzeum összes tárlai nyitva 9—12 óráig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A Történelmi Képesarnok nyitva. — A földtani intézet múzeuma nyitva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. d. u. 8—5-ig. — A Ráth György múzeum nyitva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva. — A Nemzeti múzeum könyvtára zárva. — Az Akadémia könyvtára zárva. — Az Egyetemi könyvtár zárva. — A fővárosi könyvtár zárva. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára zárva. — A pedagógiai könyvtár zárva. — A többi múzeumok és nyilvános könyvtárak zárva.

— Személyi hír. József főherceg és Augusta főhercegné Kissenbrunnban, a hó 27-én reggel Mezőhegyesre érkeztek, ahol részt vesznek a mezőhegyesi ménésbirtokon rendezendő vadászaton.

— Kossuth Ferenc állapotja. Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter betegségében tartós javulás mutatkozik, úgy, hogy a lefolyt napok alatt a beteg miniszter annyira megerősödött, eddigi kínzó fájdalmait annyira csökkentek, hogy kezelőorvosa, dr. Müller Kálmán főrendiházi tag, egyetemi tanár betegének rövid idő alatt felépülését reméli. Az ünnepek alatt Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert többen látogatták meg. Szombaton hosszabb ideig konferált Sztterényi József államtitkárral.

— Karácsony az udvarnál. A király, eltérőleg az eddigi szokástól, a karácsonyi ünnepeket nem Wallseeben töltötte, hanem Schönbrunnban, ahová még csütörtökön megérkeztek Ferenc Szalvator főherceg és Mária Valéria főhercegnő gyermekeikkel. — Frigyes főherceg, mint rendező, a karácsonyi ünnepeket családja körében, Pozsonyban töltötte.

— Az új bécsi angol nagykövet. A király Sir Fairfax Leighton Cartwright-et, Nagybritannia királyának újonnan kinevezett rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, folyó hó 19-én ünnepélyes kihallgatáson fogadta és megbízólevelét átvette.

— A meggyilkolt helytartó emléke. Krakóból telegráfjával: Buzdygan Miklós, a Potoczki-család háziorvosa elhatározta, hogy gróf Potoczki András nevét viselő alapítványt létesít árvaleányok kiképzésére. Erre a célra 200.000 koronát tett letétbe. A kamatok kiosztását gróf Potoczki Andrásnéra bízta.

— Rákosi Jenő temetése. Tegnap, karácsony ünnepén temették el Rákosi Jenőét. A végső tisztesség adásánál ott láttuk a politikai, a művészi, az írói és újságírói élet számottevő jeleseit, akik majd valamennyien megjelentek a kerepesi-uti temető halottasházában, ahol a koszorúkkal pazarul elborított ravatal állott. A gyásztertartást Scholtz Gusztáv bányakerületi evangélikus püspök végezte, aki Horváth Sándor lelkész kíséretében jelent meg. A temetésen megjelent notabilitások sorából megemlítjük a következő neveket:

Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter, Sztterényi József államtitkár, Fontenay vicomte budapesti francia főkonzul, Wodianer Hugó, Ruszt József, Márkus Miksa és Fittler Kamill m. kir. udvari tanácsosok, Bárczy István polgármester, Boda Dezső főkapitány, Martinovich Elek min. tanácsos, Nagy Emil, Beniczky Ödön, Nagy Dezső, Pap Zoltán és Béla Henrik orsz. képviselők, Tóth Imre a Nemzeti, Beöthy László a Király- és Magyar Színház igazgatója, Csapodi István, Alexander Bernát, Onodi Adólf, Bartha Gábor és Jancsó Benedek egyetemi tanárok, Singer Zsigmond főszerkesztő, Hertzka Tivadar, báró Kaas Ivor, Alszegehy Kálmán, az Operaház főrendezője, Tóth József és Körösi Henrik min. osztálytanácsosok, Eszláry Sándor kerületi előjáró, Horvai János szobrász, Kiss József, Kenedi Géza, Kozma Andor, Ruttkay György, Benedek Elek, Andreánszky Jenő, Szemere György, Pekár Gyula, Jakab Elek, Kovács Dénes, Kassai Vidor, Bálint Zoltán műépítész, Bálint Imre, a Kereskedelmi Múzeum aligazgatója, Sziklay János, Evva Lajos, Sebestyén Károly, Szöllösi Zsigmond, Faragó Jenő, Litzke Jenő, báró Splényi Ödön, az Országos Nőképző-Egyesület képviselőjében özv. Csiky Kálmán udvari tanácsosné, alelnök, az „Ott-hon” írók és hírlapírók küldöttsége Gelléri Mór vezetésével, a Budapesti Újságírók Egyesületének küldöttsége Purjesz Lajos főtitkárral az élén, Lenkei Gusztáv, az országgyűlési tudósítók szindikusa, a Budapesti Hírlap szerkesztősége Csajthay Ferenc felelős szerkesztő, az Esti Újság szerkesztősége Barna Izidor felelős szerkesztő és a kiadóhivatal tisztviselői kara, Zilahi Simon igazgató vezetésével.

— Egy grófi pár ünneplése. Gróf Degenfeld-Schönburg Miklós — mint nekünk Szirákról írják — tegnapelőtt érkezett oda fiatal feleségével. A község lakossága nagy ovációval fogadta a fiatal párt. Nagyban ünnepezték az öreg Lajos grófit is.

— Romániai nők Vládné mellett. Bacau romániai város hölgyei elhatározták, hogy azt a háromszáz korona pénzbírságot, melyet a magyar bíróságok Vládnéra az ismeretes ízgatási pörben kirojtak, az ellélt helyett meg fogják fizetni.

— A nagyszerb propaganda. Mint a „Zasztava” jelenti, a napokban több szerb parasztot tartóztattak, akiket azzal vádolnak, hogy a nagyszerb propagandában részt vesznek. Zágrábról jelentik, hogy Pribicevics Valériánt és Gájics Mita kereskedőt, akiket az éhség-sztrájk után kórházba vittek, ismét átszállították az ügyészség fogházába.

— Egy régi festő halála. Karácsony napján temették el a szegényházból Persian Antal szamosújvári születésű akadémiai festőt. Persian a hatvanas és hetvenes évek nagyon kedvelt történelmi festője volt. December 23-án éjjel halt meg. Állatképeit az udvarnál őrzik; kétezernél több azoknak az arcképeknek a száma, amelyeket törvényhatóságok, káptalanok és magánosok megrendelésére festett.

— **Kitüntetések.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Hertl József belügyminiszteriiumi szánvizsgálónak, nyugdíjaztatása alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül, a koronás arany érdemkeresztet adományozta. — A király Paul Jánosnak, a pancsovai gazdasági egyesület kertészének, a kertészet terén tanusított példaadó munkássága elismerésül, a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Királyi szerelem.** A liszaboni királyi palota örököse szeret. Szeret úgy, ahogy királyoknak és trónörökösöknek nem szabad szeretni, mert ezt a dinasztia törvényei tiltják. A trónörökös érzelmei keresztül akarják törni ezt az akadályt és ez sikerülne is neki, ha nem erősítenék meg a gátat, a rábeszélés ezerféle czölöpeivel. Ki-ki törnek e királyi kebel mélyén jól elrejtett érzelmei egy-egy titkos szerelmes levélben, melyet a dinasztia őrangyalának, a gondos anyának füge szeme, a készséges udvaroncok titkos kezeiben is észrevesz. Ami ezután következik, az egy pironkodó szó, szivre-észre beszélés:

— Hogyan szabad udvarhölgyet szeretned, aki nem is királyi vérből származik, és akinek szerelme rombadönti a már amúgy is gyenge fundamentumát bomladozó dinasztiaítnak. Ahelyett, hogy erősítenéd, ahelyett hogy kijavítanád egy királyi szerelemmel, rombolsz, megingatod még jobban e gyenge várat. A királyfi hallgat, minék keserítene el a dinasztikus őrangyal az ő világi gondolkodásával, mely messze a várpalota falain túl általános emberi érdekekre terjed. A dinasztia önző érdekeit, melyeket minden áldozat, még vér árán is meg kellene védelmezni, félredobja, hogy annál erősebben és tisztábban minden zavaró körülmény nélkül hallhassa, láthassa az embereket a világban nem királyi módon élni, küzdeni, szeretni. Ily általános szemlélődés között lassankint magába szívta a szemlélt szerelmet. És mert ő csak a királyi palota ablakából mérte végig mindezt és mert bölcsője fölött talán intő példaul a dinasztia hatalmas czimere lógott, nem éleszteni, hanem csak sorvasztani fogja ez a magába szivott szerelem. Csak álmatlan éjeleket, nagy lelki harcokat és szembeszállást a királyi vérről, ezt fogja eredményezni a királyi törvényekkel tiltott, csak emberi érzés. Mégis megtörtént; szeretnek. A királyfi a királyi életből pillanatokat lop el, hogy áldozzon az emberi szerelmnek, mely nem királyi szerelem, a királyi szerelem, az album királyi hercegnők arczképével, melynek mindegyike alá oda van írva, ez így és ez pedig amúgy erősíti a dinasztia bomladozó épületét. Ha a liszaboni királyi palota örököse nem is így szeret, ha lelkét még az emberi szerelem érzetei boldogítják, majd jön nem-sokára az őrangyal az albummal és fülebe sugja a sápadt arcu királyfiinak: Válassz! Mert különben maga alá temet a dinasztia roskadozó épülete! És a királyfi a megmenekülés vágyának ösztönével választ...

— **Meggylilkolta az apját és növéreit.** Mainz-ból késő éjjel táviratozzák, hogy Racke volt birodalomgyűlési és tartománygyűlési képviselőnek fia ma megölte atyját és három felnőtt testvérét. A gyilkost, aki csillagásztani tanuló, letartóztatták. Az indító okot abban keresik, hogy nem kapott elég pénzt az atyjától.

— **Öngyilkos szerb lelkész.** Sárokon, egy baranyamegyei kis falucskában a falu lelkésze Mi-lits János görög keleti szerb lelkész tegnap délután borotvával átmeteszte nyakát és mire rátaláltak, már halott volt. A szerencsétlen javakorbéli ember, aki nagyszámu családot hagyott hátra, pillanatnyi elmezavarásban követte el tettét. Régióta súlyos idegbántalmak gyötörték, amik annyira elkészerítették életét, hogy tegnap végre megvált tőle.

— **Mámorosan a halálba.** Karácsony reggelén beborozott fővel, az átmulatott éjszaka mámoros hangulatával botorkált felfelé a Dohány-utca 3. számú háznak negyedik emeletén lévő lakására Sipos János betűszedő. Szerencsésen fel is ért a negyedik emeletre, itt azonban áthajolt a folyosó korlátján, megcsuszott s a következő pillanatban már teljes súlylával bukott le a magasságból. A boldogtalan ember halálra zúta magát a lépcsőház kövezetén.

— **Az elnök szakállá.** Fallières francia köztársasági elnök szakállá tegnap veszedelemben forgott. Egy pinczér meg akarta ránczizálni a szakállát — de tettét nem tudta végrehajtani. Mindamellett erről a gesztusról jönnek sürgönyök Párisból. A táviratok így mondják el a dolgot: Egy Jean Mattis nevű kávéházi pinczér a Place de L'Etoile-on közelébe furakodott Fallières köztársasági elnöknek, aki Ramondon vezértitkár és Lason ezredes társaságában sétált. Mattis hirtelen az elnök nyakába kapaszkodott és kísérletet tett arra, hogy az elnök szakállát megránczizálja. Az elnök eközben a fülén karczó-lási sebet szenvedett és sétabotja kettétört. A támadót rögtön földreperették, miközben ismételtlen hangoztatta, hogy fegyvertelen és az elnöknek csak szakállát akarta megránczizálni. Két rendőrügynök, akik rendszerint elkísérik az elnököt sétáján, letartóztatta a támadót. Fallières elnök az izgatottság legkisebb jele nélkül folytatta sétáját és jó étvágygal megreggelizett. A merénylőnél Mercier tábornokot ábrázoló medaillont, továbbá a Patrie Française medaillonját, végül a sárga szindikátus jelvényét és az orléansi herceg képével ellátott bélyeggyűjteményt találtak. A rendőrség megállapította, hogy Mattis néhány hónap óta összeköttetésben állott a rojalista bizottsággal. Lakásadója, aki semmit se tudott politikai összeköttetéseiről, azt vallja, hogy Mattis rendszeresen fizette lakásbérét és munkát keresett. Gramondon vezértitkár, akit a támadás részleteiről kikérdeztek, előadta, hogy az elnök jókedvű volt, gyalog sétált szokása szerint az Avenue des Champs Elyséesig és semmi különösét sem vet észre rajta.

Párisból jelentik éjjel, hogy Mathisnál számos kormányellenes brosurát és az Action Française egy tagsági jegyét is találtak. Mathis kijelentette, hogy tettét alapos megfontolás után követte el. Követte az elnököt, azután elbesietett, megfordult, egyik kezével arczúlitotta, másikkal pedig szakállát czibálta. Midőn az elnök lehajolt, Mathis elesett és magával rántotta az elnököt. Mathis azt mondta, hogy nem akarta bántalmazni az elnököt, hanem csupán fenyegetőleg kezét ráemelni. Ugy látszik, hogy Mathis szellemileg nem egészen ép. Azt mondja, nem bánta meg tettét, hogy tudatosan cselekedett és kötelességet teljesített. Az összes miniszterek, a két kamara elnökei, az Elysée-palotába mentek, hogy az elnöknek kifejezzék inzultatásán érzett megbotránkozásukat. A legtöbb nagykövet, követ és ügyvivő szintén meglátogatta az elnököt, Radolin herceg német nagykövet megjelent a miniszterelnökségen, ahol, miután Clemenceau miniszterelnök nem volt ott, az igazgató előtt fejezte ki megbotránkozását és Fallières elnök iránt való rokonszenvét.

— **Nagy alapítvány árva leányoknak.** Krakóban Buzdygan Miklós, a Potoczki-család házirosvosa elhatározta, hogy gróf Potoczki András nevét viselő alapítványt létesít árva leányok kiképzésére. Erre a célra 20.000 koronát tett letétbe. A kamatok kiosztását gróf Potoczki Andrásnéra bízta.

— **Szocialisták gyűlése.** Nagyváradon a bihar-megyei szocialdemokrata párt a karácsonyi ünnepeken kongresszust tartott. A budapesti központot Pelczéder Ágoston képviselte. Kappner nagyváradi párttitkár bejelentette, hogy a pártból számos tag kilépett, úgy, hogy 5000 pártadót fizető párttag 357-re olvadt le. A központi kiküldött a helyi pártvezetőséget okolta a kilépésekért, mert hivatását nem fogta fel helyesen. Határozati javaslatot fogadtak el, mely szerint a december 6-án kimondott tömegsztrájkhoz csatlakoznak.

— **Munkásgimnázium Kecskeméten.** A kecskeméti Katona-kör munkásgimnáziumi tanfolyamát január hó 3-án, vasárnap délután öt órakor nyitja meg a kecskeméti iparos otthon diszertében Kada Elek polgármester. Az előadást Marton Sándor kollégiumi tanár tartja vetített képek kíséretében.

— **Gyermekvédelem.** Kaposvárott az Országos Gyermekvédő Liga a minap szervezte az egész város intelligenciáját a gyermekvédelemre. Az egyesület jövő működésére vonatkozólag nagyarányu programot dolgozott ki Kulin Sándor kir. ügyész főleg abban az irányban, miképp lehetne a társadalmat a legszélesebb körben belevonni a gyermekvédelmi akcióba. Az egyesület elsősorban a rabsegélyző egyesülettel keresi a szoros kapcsolatot, amely a bünnös ártatlan családjáról gondoskodik és megkönnyíti a büntetést kiállottak, hogy a tisztességes életbe visszajuthasson. Az ügyész terve az, hogy rabiskolat létesítsenek, kibővítsék a fogház könyvtárát és az iparosokat oly módon állítsák a humánus cél szolgálataiba, hogy a szabaduló és jóra való raboknak munkát és tisztességes megélhetést biztosítsanak. Egy további pontja a programnak, hogy a rabsegélyző egyesület, amely az államtól anyagi támogatásban részesül, támogassa a gyermekpatronagot anyagilag, amíg annak terheit az állam magára nem vállalja. Ezekkel a tervekkel a jövő évi közgyűlés fog foglalkozni.

— **Nyilatkozat.** Felkértek a következő nyilatkozat közlésére: Egy napilap december hó 25-én megjelent számában „Miért hallgat a kormány a bányá-ügyletekről” szövegű cikkében az általam a kincstárnak eladott jogosítványokkal is foglalkozik. Röviden csak annyit jelentek ki, hogy a jogosítványaimra vonatkozólag előadottak az első betűtől az utolsóig valótlank. Az általam a kincstárnak eladott zártkutatmányok legnagyobb része 1900., illetve 1906. év óta kizárólagos tulajdonomat képezte és ezen jogosítványokhoz sem az osztrák-magyar államvasutársaságnak, sem másnak soha semmi joga nem volt és nem lehet. A zártkutatmányi jogok nem fikтивek, ezek mások által lefoglalva nem voltak és nincsenek és így a kincstár az én jogosítványaimat másoknak újból megfizetni nem lesz köteles, bármennyire is szeretné ezt a cikknek felhomályban rejtőző írója, a laikus közönséggel elhitetni. Tisztelettel Benke Gyula.

— **Földrengés San-Franciszskóban.** San-Franciszskóban csütörtökön heves földrengés volt, amely óriási izgatottságba ejtette a romjából felépült hatalmas város lakosságát. Két erős lökés remegtette meg a házakat, de komoly baj nem történt, mindazonáltal a lakosság ismét aggódik a város jövője miatt.

— **Tűz a Soroksári-uton.** A brahámsohn J. ronggyár-raktára, a Soroksári-ut 19. szám alatt, ma este nyolcz órakor hirtelen kigyulladt. A gyár tetejéről hatalmas lángok csaptak ki, amikor az arrajárók a tüzet észrevették és a tűzörseget értesítették a veszedelemlről. Az összes kerületi tűzoltóság néhány percz alatt a helyszínre érkezett és lokalizálta a tüzet, mely akkorra már igen nagy pusztítást okozott a lobbanékony anyagban. A kár óriási.

— **Új gyémántmező.** Egy angol szindikátus egy társaságot létesített Kolmanskop nevű gyémántmező értékesítésére. Az alapítke 62.500 font. A jegyzés végső határideje december 29. Részvénykibocsátó intézet a Standard-bank.

— **Házasság.** Györy Mariskát Nagyváradot eljegyezte Károlyi Gyula Budapestről.

Bodor Ödön csikszeredai kir. törvényszéki bíró, birtkos, jegyet váltott karácsony első napján Apór Irénke bárónővel Torján.

Perl Béla eljegyezte Ellbogen Jolánkát Budapesten.

Szilágyi Dezső szinigazgató leányát Erzsikét, Marosvásárhelyt eljegyezte ifj. Bányay Béla.

Takács Andor eljegyezte Várnai Arankát, néhai Várnai Jakab Máv. főellenőr leányát Budapestről.

Garamszeghy Sándor, a Nemzeti Színház tagja, jegyet váltott csabrendeki Csaby Andor nyugalmazott műszaki tanácsos leányával, Juliskával.

Dr. Csilléry Endre, magyar királyi honvéd-főorvos eljegyezte Pállik Margitot, néhai Pállik Béla festőművész és neje, született Stefkó Riza leányát.

— **Nászajándékok,** jegygyűrűk legelőnyösöbben Polgár Kálmán műórárs ékszertelepen, Budapest, VII. Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

Valódi porosz szalonkőszőnet

és koksztot zsákokban, valamint egész fuvarokban a leggyorsabban és legolcsóbban szállít

Rédei és Társa
Köszönnyakereskedő
Központi Iroda: V., Béla-utca 4
Telefon 36-93.

— **Fallières fiának meggyanúsítása.** Jelentették már, hogy **Astresse** ügyvéd öngyilkossági ügyébe, aki titokzatos módon vetett véget életének, belekeverték Fallières köztársasági elnök fiának nevét. Ennek oka — mint Párisból jelentik — az, hogy Astresse férfitörökönai közt van egy, akit az ügyvéd meggyilkolásával gyanúsítottak, s aki Andre Fallièreshez, az elnök fiához, megtévesztő módon hasonlít. Azóta azonban kitént, hogy Astresse e rokona sem tartózkodott a titokzatos eset napján az ügyvéd házában. A „Matin” állítólag tudja André Fallières hasonmásának nevét, egyelőre azonban nem nevezi meg. Az elnök fia, aki nemrég érkezett vissza keleti utazásáról, az igazságügyi palotában kijelentette hivatalnoktársai előtt, hogy ismerte ugyan Astrestet, vele szívélyes viszonyban is állott, ámde az ügyvéd családi ügyeivel sohasem törődött. Még azt se tudta róla, hogy házas ember. Az elnök fiáról régen tudott dolog, hogy Párisban van egy hasonmása, aki rendkívül hasonlít hozzá. Astresse ügyvéd özvegye azt a kérelmet intézte a párisi lapokhoz, hogy kilenc éves kis leánya érdekében ne szellőztessék atyja öngyilkosságát, ami a nyilvánosságnak úgy sem áll érdekében. Antressené különben kijelenti, hogy Fallières André nem ismeri.

— **Kereskedők a jótékony szolgálatában.** A fővárosi kereskedő-világ jóvoltából egy színes kis plakát jelent meg e napokban az üzletek és nyilvános helyek kirakataiban, a Mentők kérése, melyet Augustia főhercegnő ajánl a közönség figyelmébe. Csak filléreket kérnek, hogy hivatásukat az emberi élet mentését zavartalanul teljesíthessék. Az adományok gyűjtésére külön e célra készült és minden egyes üzletben, kávéházban és dohánytözsdeben megtalálható színes perselyek szolgálnak. Érdekes jelenetet láttunk tegnap a nagykerületen. Egy ismert nagykereskedő üzlete előtt történt elgázoláshoz vonultak ki a mentők és természetesen nem maradt el az ilyen alkalmakkor megszokott csoportosulás sem. A nagykereskedő látván a tömeget, a nála lévő mentőperselylyel gyűjtést kezdett a kíváncsiak között és az ötletes eszme igen szép összeget jövedelmezett a mentőknek. Hasonló szerencsés gondolatok és a közönség jóindulata megvalósíthatják a mentők szerény reményességét, hogy a „Mentők napján” összegyűlt adományok segítségével megszabadulnak nyomasztó anyagi gondjaiktól és nagyobb erővel lehetnek a mi szolgálatunkra. A hatóságok előljárnak a „Mentők napja” sikerének biztosításában, amennyiben a főváros és az egyes minisztériumok 500-tól 1000 koronáig terjedő adományokkal járulnak a gyűjtéshez.

— **Életunt tanító.** Matkovics Ferenc tanító egy hónappal ezelőtt érkezett Budapestre Pozsonyból, ahol az irtalmasok kórházában ápolták hosszú időn át. Matkovics állást keresett a fővárosban, de nem tudott munkához jutni. A pénze elfogyott s közvetlen karácsony előtt kitétek a lakásából. A szegény ember két nap óta nem evett. Karácsony előestéjén betért Kis János Nagymező-utcájában levő kifőzésébe, ahol vacsorát evett. Azután kiment a félreeső helyre, s felakasztotta magát. Közben azonban feltámadt benne az életösztön s volt még annyi ideje, hogy bicskát vett elő és elvágta a kötelet. Matkovicsot hurokkal a nyakán eszméletlen állapotban találták meg később. Életre keltették, bevitték a főkapitányságra, ahol becsületzavart vették, hogy nem kísérel meg másodszor is öngyilkosságot, azután elbocsátották.

— **Inzultált ügyvéd.** Ujvidéken karácsony első napján Papp Jenő máv. alkalmazott dr. Gál Ödön ügyvédet a város főutcáján többször arculütötte és mikor az ügyvéd többekkel utána sietett, Papp visszafordult és a nála lévő vasbottal úgy fejbeütötte az ügyvédet, hogy a vér ezt azonnal elborította. Az inzultus oka az volt, hogy Gál Papp nejét, ki vasuti pénztárosnő, súlyosan megsértette.

— **A resiczai bányakatasztrófa árválért.** A resiczabányai katasztrófiánál áldozatul esett bányászok családtagjai részére a kereskedelmi egyesület 100 koronát, a Vörös Kereszt-egylet 500 koronát adományozott, a helyi gyűjtésekből pedig 400 korona gyűlt össze. A magyar államvasut-társaság 200, a helybeli jótékonyasági asztaltársaság 84 szegény tanuló ruházott fel, uróbbi a gyermekeket meg is vendégelte.

— **Alkoholisták szanatóriuma.** Az Általános Jótékonyasági Egyesület gyógyítóháza, melyben az alkoholbetegek és morphinisták nyernek elhelyezést, 1909 évi január hó 1-én nyílik meg Rákospalotán. A tizenkét betöltendő hely közül eddig már nyolcra foglaltak le és a jelentkezők nagy számára való tekintettel valószínű, hogy néhány nap alatt a még üres helyek is be lesznek töltve. Az egyesület, amelynek élén gróf Apponyi Albertné áll, ezután hívja fel mindazok figyelmét, akik a szanatóriumba belépni óhajtanak, hogy felvételi kérelmüket dr. Stein Fülöp orvosnál IV., Semmelweis-utca 11. vagy az egyesület főtitkárnál, dr. Lányi Mártonnál, VI., Eötvös-utca 8. nyújtsák be.

— **Boszniában agyonlőtt katona.** Legutóbbi számunkban megírtuk, hogy a boszniai határszélen Franczen János káplárt a szerb partról agyonlőtték. Az esetre vonatkozóan ezt írja egy aradi újság:

Az aradi 33-ik gyalogezred második zászlóalja tudvalevőleg a határszélen, Temeskubinban állomásozik. A temesvári hadtestparancsnokság szigorúan elrendelte a határszéli csapatok parancsnokságának, hogy éber figyelemmel őriztessék a szerb határt. Az aradi ezred temeskubini zászlóaljának parancsnoka egy század katoraságot Orsovára vezényelt határőrszolgálatra. Az aradi bakák pontosan megfeleltek kötelességüknek. Kedden Franczen János 33. gyalogezredbeli káplárra került a sor. Franczen este nyolcz órkor váltotta fel az őt a város határán levő őrállomáson. Az őrszolgálatban az altisztek is résztvesznek, mert a legénységet kimeríti a terhes szolgálat. Amikor hajnalban Franczen felváltására megérkezett az őrszolgálat, az őrszolgálat vezető altiszt meglepetve tapasztalta, hogy a káplár nincsen a helyén. Többször elküldte a jelszót, de választ nem kapott. Már ekkor gyanakodni kezdett, hogy Franczen káplárral valami baj történt. Az őrszolgálat körülfúrta az őrhelyet s egyszerre az őrszolgálat parancsnoka megbotlott valamiben. Leemelték az őrhely falán édő lámpát s a katonák rémülten látták, hogy Franczen káplár átlőtt fejjel holtan fekszik a földön. A katonák nyomban besiettek a városba és jelentést tettek a század parancsnokának. Katonai bizottság szállt ki az őrházhoz, amely megállapította, hogy a káplárt a Duna tiszó partjáról, a szerb határról lötték le. A vizsgálat szerint a dolog úgy történhetett, hogy Franczen a falon függő lámpa előtt állott s így a feje jó célpontra szolgált. A század parancsnoka jelentést tett a dologról a temeskubini zászlóalji parancsnokságának, amely táviratilag értesítette az aradi ezredparancsnokságot, ahol Franczen káplár meggyilkolása érthető riadalmat okozott.

— **Megtámadott rendőr.** Tegnap délután nagy botrány játszódott le az Andrássy-úton levő köröndön. Adler Emil 12. honvédegyezredbeli közlegény meglátogatta a bérkocsi-állomáson Adler Hermann és Lipót bérkocsis-segégeket, akik a testvérei. A bérkocsis-segédek valami miatt gunyolni kezdték az Adler-testvéreket, amiből nagy verekedés támadt. Kovács XI. János és Simon V. János rendőrök siettek elő. Az Adler-testvérek most a rendőrök ellen fordultak, akiket ütni és fojtogatni kezdtek. Csak később több rendőr tudta a dühöngők kezéből kiszabadítani a rendőröket. Adler Hermann és Lipót a rendőrség letartóztatta. Adler Emil átadták a honvéd ténparancsnokságnak.

— **Halálozások.** Nádory Nándor nyug. műszaki tanácsos, életének 74-ik évében, hosszas betegség után Budapesten elhunyt. Temetése ma délután 3 órkor volt a gyászházból (VIII., Baross-utca 48) az új központi temetőbe.

Dr. szentgyörgyi Radvay-Rentmeister Antal nyug. kir. jogakadémiai tanár, december hó 22-én, életének 72-ik évében Pozsonyban elhunyt. Temetése december 24-én volt.

Dr. Moldoványi István m. kir. közigazgatási bíró életének 50-ik évében jobblétre szenderült.

Ring Stefi asszony, néhai Ring Mór zsolnai közigazgató leánya, szombaton reggel, 28 éves korában, rövid szenvedés után meghalt Budapesten. Temetése hétfőn, délelőtt 10 órkor lesz az újtemető halottasházából.

Loewy Mór L. tegnap este hosszú szenvedés után, életének 82. évében Budapesten elhunyt. Az elhunytban dr. Loránd Leó budapesti gyermekorvos, Loránd Emil, a Magyar Jelzálog-Hitelbank főtisztviselője és Engel Cerline, édesatyjukat gyászolja. A temetés vasárnap délelőtt 11 órkor lesz a rákoskeresztúri izr. temetőben.

— **A boszniai katonák karácsonya.** Szerajevóból jelentik: E hó 24-én osztották szét a 15. hadtest legénysége között a karácsonyi ajándékokat. A hadtestparancsnokság körülbelül negyvenezer koronát osztott ki a katonáknak, akik Szilveszter-estéjén is pénzt és természetbeli ajándékokat kapnak. Különös tekintettel voltak azokra a katonákra, akik karácsony estéjén őrszolgálatot teljesítettek. Ugyanaz este a csapatok közös karácsonyfa-ünnepélyt tartottak, jó vacsorát kaptak. A legénység külön a parancsnokoktól és tisztektől is kapott kisebb ajándékokat. A határon levő csapatok javára itt tovább olyik a gyűjtés, erre a célra jótékonyasági előadásokat is rendeznek.

A boszniai katonák számára ujabban a következő adományok érkeztek a budapesti hadtestparancsnoksághoz: Pénza adományok Ujvidékről: a Szerb Nőegylet gyűjtése 134 K, az Izraelita Nőegylet gyűjtése 88 K, a Tabitha ág. ev. nőegylet 55 K, Burg Dániel kantinos 5 K, özvegy Freud Izidorné 5 K, Winkler István 4 K, Ditzgen Imre fiai 10 K, Pálmay Helén 4 K. Természetben: a Budapesti Hentes-Ipartestület tagjai küldtek negyven láda hentesárut; az adományokhoz hozzájárultak: Gombárovits Lajos, Müncz János, Schmidt Ede, Száraz László, Cseh Lajos, Kogler Nándor, Südy Géza, Schneller Antal, Huber József, ifjabb Mach István, Dvorzsák Ferencz, Schnur Ferencz, Zeidl Venczel, Eichorn Manó, Böhm Károly, Steger János, Gábrriel Ferencz, Nejték Ede, Wolf Gusztáv, Fonder-schmid István, Bursch Elek, Pitzek Ferencz, Hobinka Ferencz, Palásti Károly, Szánthó Imre, Pathó István, Ternes János, Pimperl Samu, Kluger A., Valkó Ferencz, Sipeky Gellért, Kovács József, Szabó Lajos, Kiss Károly, Till Béla, ifjabb Mészáros János, Orbán Imre, Kövesdi Károly, Szova János, Nikászy Géza, Pekárovcis János, Tóth András, Pakányi Ferencz, Franyó János, Bognár János, Lang Ferencz, Barsi István, Fleischmann Lipót, Szepesi Frigyes, Haintz Béla, Átof Dénes, Grosz Mátyás, Vig Ferencz, Muzsik Antal, Steger Venczel, Rendl Gyuláné, Jerzsbek János, Olmosi Ödön, Váczy Sándor, Schrei József, Eibl Antónia, Schautek Bódog, Dostál Venczel, Felber János, Bittner János, Okányi Imre, Brauch János, Molnár Bálint, Lindenbach József, Aczél Gusztáv, Spánitz Károly, Schmarilla Ede, Csertaj Gy., Vlasits István, Srém Antal, Szalay Lajos, Nehiba Gyula, Varga József, Gremsperger Ferencz, Nagy és Eichner, Vlasits Dömötör, Dudacsék József, Trenk testvérek, Kulcsár András, Handler Samu, Olay Pál, Varga Dénes, Bessenvei Géza, Szekeres Géza, Zelinka M., Bus Ferencz József, Horváth Antal, Kaposos Sándor, ifjabb Kotaszek István, ifjabb Tihanyi József, Wogh Róbert, Lantz Lajos, Schenk János, Pers Tamás, Ruzicska Ferencz, Ludwig Ferencz, Csető Gyula, Száraz János, Góhér Sámuel, Mandelik János, Román József, Kling Béla, Telts Agoston, Wenz Károly, Horváth Antal, Paul Miklós, Galivity Lajos, Simon Károly, Losovyi József.

— **A tuberkulózis gyógyítása.** Kétkedőket is meggyőzni alkalmasak azon fényes eredmények, melyeket a tüdővész kezelésénél szérumoltásokkal érhetnek el oly esetekben, mikor minden más beavatkozás hiábavalónak bizonyult. A szérum ugyanis nemcsak azáltal fejti ki hatását, hogy a beteg szervezetben a kórokozó bacillusokat elpusztítja, hanem azt egy újabb fertőzéssel szemben immunizálja. A hosszabb idő óta szérumkezelést alkalmazó dr. Harmat Gyula kimutatja, hogy az intézetében és inhalatóriumában (Budapest, VII., Rákóczi-ut 82.) szérummal kezelt betegek fele gyógyul, negyede azonban juvul s negyednél meg kedvezően befolyásoltatik a baj.

x Kávé- és teabevásárlásainál osztrák czéget ne részesítsen előnyben. Fratelli Deisinger fiemei czég állandóan nagy raktárt tart Budapesten a királyi bérpalotában.

x Zászlók, czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Magyar Styria-kötőgépgyár által forgalomba hozott kötőgépek föllümlenek minden más hasonló gépet s a tapasztalat bizonyítása szerint e kiváló gépek mindenütt tért hódítanak. E kipróbált kötőgépek szabadalmazott zárrakkal vannak ellátva. Az elárúsító hely: Csengery-utca 54. szám alatt van; czéggvezető Fogl József. Mikép értesülünk, a tanítás ingyen eszközöltetik.

x Kötények legczélszerűbb ajándék. 10% engedménnyel Rösler-nél Budapest, V., Harminczad-utca és József-tér sarkán.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-léle

Használata valódi áldás gyomor-bajosoknak és azok megelőzésében szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az eredeti gyomrot 2-3 óra alatt tel. jelen rendbe hozza. Kis üveg 40 fillér. Nagy üveg 60 fillér.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Opera.** A magyar királyi Operában az első karácsony-estét A walkür előadásával ütték agyon. Ezt így megselekedni nem volt nehéz, mert Wotan szerepét ezen az estén Váradi Sándorra, az operai szövegek humoros stílus fordítójára bízták. Egyelőre ma erről a szereplésről bővebben szólni nem kívánunk. Az utóbbi hetekben ugyanis sokszor volt alkalmunk tapasztalni, hogy elsőrendű, nagy szerepeket biznak olyan énekesekre, akik tulajdonképpen csak segédénekesek. Így Déri Jenő lett az Opera állandó Faust-ja, Pichler lett Meister Vilmos, Váradi Sándor lett a Pogner örült bukása után! Ez teljesen lehetetlen helyzet, erre bővebben fogunk rátérni. e. a.

(*) **Orfeum és kabaré.** A mulató Budapest ime két ölelkező műfajáról nevezte el az összegyűjtött dalainak együttes kiadását dr. Weiner István, a mulató Budapest egyik legnépszerűbb komponistája. És ez a megjelölés nem is kicsinylendő jelentőségű. Ujabbán egyszerre váratlan fejlődésnek lendült nálunk az orfeum- és kabarékultusz és szinte bámulatos, hogy ez a fejlődés mennyi igazán tehetséges, friss invencziójú dal-komponistát és szövegíró-t vett felszínre. Weiner István pedig ezek között is egyike a legelmébbeknek és a leginvencziósabbaknak; főként különös érzékkel tudja megtalálni a népszerűsítés útjait. Ezek a most összegyűjtött kupléi — csupa deczens szövegű kuplé — is már régen részesei a legteljesebb népszerűségnek.

(*) **Hogyan készül a szindarab.** A párisi Vaudeville-színházban a napokban mutatták be Pierre Wolff és Gaston Lecoux „A lilium” című szindarabját, amelynek premiérjén a szerzők baráti körben elmondták a darab keletkezésének és megírásának a történetét. Wolff és Lecoux egyszer társaságban egy hölgytől egy szellemes ötletet hallottak. A gondolat mindkettőt megragadta és még ott a társaságban elhatározták, hogy az ötletet szindarabnak fogják feldolgozni. Másnap alkalmas helyet mentek keresni, hogy azután mindjárt hozzáfoghassanak a tervezett darab megírásához. Nyolcz napig keresték ezt a bizonyos csendes és meghitt helyet, de nem találták meg és a sok keresgélés vége az lett, hogy Wolff Fuysben, Lecoux pedig Pont-de-l'Archeban vett ki lakást. Így nyolczvan kilométernyi távolságban voltak egymástól és közös szindarabon dolgoztak. Mivel egyszer-mászor azonban mégis meg kellett beszélni a dolgokat, minden második napon találkoztak a roueni pályaudvaron. Itt az utazóközönység gyakran igen izgalmas jeleneteknek volt szem- és fültanuja. A két szerző ugyanis cseppet sem törődött azzal, hogy körülöttük sűrűnek-forognak az emberek és minden szavukat hallják, hanem mintha csak egészen egyedül lennének, hangos vitatkozásba bocsátkoztak egy-egy jelenet vagy felvonás megírása fölött, úgy hogy gyakran az utazóközönységnek kellett szétválasztani a zivakodó ellenfeleket. Mivel a darab így mégis lassan készült, végül mégis

egyívé költöztek és Versaillesban szerencsésen be is fejezték. De még akkor is veszekedés támadt. Lecoux a jegyzeteket tűzbe vetette és a jegyzetekkel együtt véletlenül egy százfrankos bankjegyet is elégetett. Ugyancsak a véletlen úgy hozta magával, hogy a százfrankos bankjegy nem égett el, hanem megmaradt. Wolff most azt követelte Lecouxtól, hogy okvetlenül égesse el a bankjegyet, mert az istenek haragját ki kell engesztelnie. Lecoux erről természetesen hallani sem akart. Egyik közös barátjuk azonban elsimitotta az ügyet és akkor a darabot elküldték a Vaudeville-színház igazgatójához, akinek társulata, mint már a napokban jelentettük, a darabot óriási sikerrel mutatta be.

(*) **Kolozsvári ujdonságok.** Dr. Janovics Jenő, a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatója már január első felében két ujdonsággal kedveskedik közönségének. Ezek „Le foyer”, Mirbeau szenzációs színműve, mely csak rövid idő előtt került bemutatásra a Theatre Francais-ben. A másik pedig a „Förster Christel” (Az erdőszőlő) című bécsi operette, melyet Stephanides Károly karmester tanított be.

(*) **Kiállítás Nápolyban.** Nápolyban 1909 tavaszán olasz-görög ipari és művészeti kiállítást rendeznek, hogy szorosabb összeköttetést létesítsenek a két ország termelői és fogyasztói között. Különösen pedig abból a célból fog létrejönni a kiállítás, hogy a két ország közösen igyekezék módot találni arra, hogy egyrészt a belfogyasztást fokozzák, másrészt pedig előnyösebben helyezhessék el áruikat a külföldi piacokon, anélkül, hogy a kártékony versengésre alkalmat adnának.

(*) **D. Ligeti Juliska** asszony, a Nemzeti Színház kedvelt tagja, hosszas betegsége után vasárnap este lép fel először ebben a szezonban. A Mary Ann czimszerepét fogja játszani, melyet annak idején ő kreált a Nemzeti Színházban.

(*) **Színházak hírei.** A m. kir. Operaházban holnap, vasárnap Burrian Károly szász királyi kamaranékes vendégfellépésével „Siegfried”-et adják a következő szereposztással: Brünnhilde — Vasquezné. Az erdei madár hangja — M. Szojyer I. (először). Erda — Fodorné, Siegfried — Burrian, Mime — Déri, Alberich — Dálnoki V., A vándor (Wotan) — Szemere, Tafner — Venczell B., Az előadás vezényli Márkus Dezső karmester, rendezi Alszechy Kálmán főrendező. Kezdeté pontban fél hét órakor, nyitány nincs. (Évi bérlet 148. sz.) Felemelt helyárak. — Hétfőn nincs előadás. — Kedden Burrian Károly fellépésével „Carmen” kerül színre; a Don José szerepét játszó Burrianon kívül Szamosi Elza (Carmen), Ambrusné (Micaela), Berts, Payer, Dálnoki V., Kornai, Ney B., Pichler és Mihályi közreműködésével. (Évi bérlet 149. sz. Felemelt helyárak.) — Szerdán, az év utolsó bérletes előadásul (150. sz.) „A hegyek alján”-t adják. — Csütörtökön, Szilveszter napján, délután fél öt órakor gyermekelőadásul a „Jancsi és Juliska” című dalművet és a „Babatündér” balletet tűzték ki. (Bérleten kívül, olcsó helyárak.) — Pénteken, 1909. január 1-én (első bérleti előadásul) „A csavargó” (Le chemineau) van műsoron. Főszereplők: Szamosi, Takáts, Szemere, Kertész. — Szombaton, bérleten kívül népszerű előadásul, olcsó helyárakkal „Faust” kerül színre; Margit szerepét ez alkalommal Medek Anna éneklő először. — Vasárnap, részben új betanu-

lással az „Istenek alkonyá”-t adják a főszerepekben Vasquezné, Kaczér, Flatné, Anthes, Venczell, Szemere és Dálnoki fellépésével. (1909. évi bérlet 2. szám.)

A Nemzeti Színházban vasárnap délután: „Vasgyáros”, este: „Mary Ann” hétfőn: „Szerelmeskedés” Medgyaszay Milma vendégfellépésével, kedden: „Napamasszony”, szerdán: „Hamlet”, csütörtökön: „Az urhatnám polgár”, kezdete hat órakor, pénteken délután: „A betyár kendője, este: „A csók”, szombaton: Nóra, vasárnap délután: „Kaméliás hölgy”, este: „Piros bugyellár”, hétfőn: „Az ember tragédiája.

A Várszínház műsora: Szerdán: „Szerelmeskedés”, Medgyaszay Vilma vendégfellépésével, szombaton: „Az urhatnám polgár”.

A Vigszínházban a jövő héten is a színház legjobb szenzációs sikere, a „Király”, Flers, Caillet és Aréne nagyhírű vígjátéka dominál, amelynek tegnapi előadására is az összes jegyek elővételben keltek el. A „Király”-t adják holnap, vasárnap, azután pedig hétfőn, szerdán, pénteken, valamint a rákövetkező vasárnap és hétfőn is, mindannyiszor a czimszerepben Hegedüs Gyulával. Kimagasló estéje lesz a jövő héten az „Ördög” csütörtöki előadása, amennyiben ekkor éri el Molnár Ferencz remeke a 75-ik előadás jubileumát. Kedden este, valamint pénteken délután a „Visszatérés Jeruzsálemből”, Donnay Maurice izgalmas színműve kerül ismétlésre, szombaton este pedig a „Tatárjárás”-t, Bakonyi és Kálmán dallamos operettjét játsszák. Csütörtökön délután 3 órakor rendkívül mérsékelt helyárakkal gyermekelőadásul Komor Gyula vidám énekes mesejátékát, a „Jóka ördög”-t ismétlik Vendrei Ferenczcel Jóka bácsi szerepében.

A Magyar Színház e heti műsorát Sophus Mihaelssnak szenzációs színműve, a „Forradalmi nász” dominálja. A darab holnap, vasárnap este, hétfőn, kedden, csütörtökön, péntek este és jövő vasárnap este van műsorra tűzve. A „Forradalmi nász” előadásait szerdán „A szerencse fia”, szombaton „A holnap” váltja fel. Az e heti három délutáni előadás közül holnap, vasárnap délután Hajó Sándor öletes vígjátéka, a „Holnap” kerül színre először olcsó helyárakkal, pénteken, újév napján délután fél három órai kezdettel „A sasfők”-ot adják, míg jövő vasárnap délután a „Császár katonái” előadását ismétlik meg. Mind a három délutáni előadásra olcsó árakon lehet jegyet váltani.

A Király-Színházban Kacsóh Pongrácz dr. operettje, a „Mary-Ann” szerdán jut el első jubileumához, a 25-ik előadáshoz, a hét minden estéjén műsoron van. Holnap, vasárnap délután Csiky, Pásztor és Mader énekes vígjátéka, „A nagymama” kerül színre Blaha Lujza asszonnyal a czimszerepben. Péntek délután Pálmay Ilka főlépésével a „Hollandi lány” című operettet adják, vasárnap pedig megismétlik Leo Fallnak kiváló darabját, „A dollárkirálynő”-t.

Az Uránia Magy. Tud. Színházban vasárnap délután négy órakor mérsékelt helyárakkal „Hogyan mulatunk”, este: „A szerelem története”, hétfőn: „A tenger, kedden: „A modern sportok”, szerdán: „Az éjjeli nap országa, csütörtökön: „A párisi asszony”, pénteken délután négy órakor mérsékelt helyárakkal: „Angol élet”, este: „Hogyan mulatunk”, szombaton: (Zárva).

(*) **„Színházi Hírek.”** Ilyen című új napilap indul meg holnaptól kezdve. Az új lap, mint a czime is elárulja, első sorban a színházak területén szerzi be híreit, számítva arra a nagy érdeklődésre, melylyel közönségünk a színházakat és a színésznép minden kulisszaelötti és mögötti dolgát kíséri. A „Színházi Hírek” egyszersmind az összes színlapokat is közli s egyes száma utcai elárulásban é

HETI MŰSOR.

December - Január		Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Vigszínház	Király Színház	Magyar Színház	Uránia	Várszínház
28	Hétfő	Szerelmeskedés	—	A király	Mary Ann	Forradalmi nász	A tenger.	—
29	Kedd	A napam asszony	Carmen	Visszatérés Jeruzsálemből	Mary Ann	Forradalmi nász	A modern sportok.	—
30	Szerda	Hamlet	A hegyek alján	A király	Mary Ann	A szerencse fia	Az éjjeli nap országa	—
31	Csütörtök	Urhatnám polgár	Jancsi és Juliska, A babatündér	Jóka ördög, Az ördög	Mary Ann	Forradalmi nász	A párisi asszony	—
1	Péntek d. u. este	A betyár kendője, A csók	A csavargó	Visszatérés Jeruzsálemből, A király	Mary Ann	Forradalmi nász	Hogyan mulatunk	—
2	Szombat	Nóra	Faust	Tatárjárás	Mary Ann	A holnap	—	—
3	Vasárnap d. u. este	Kaméliás hölgy, A piros bugyellár	Istenek alkonyá	A tanítónő, A király	Mary Ann	Forradalmi nász	—	—

fillér lesz. Az életrevaló vállalat élén dr. Aczél Endre áll, kinek ismert hírlapírói rátermettsége és agilitása már maga is a siker biztosítékának tekinthető.

(*) **Keddi hangverseny a Műcsarnokban.** Mivel Szilveszternapja csütörtökre esik, a hangversenyt ezúttal ismét kedden, december 29-én tartják meg a Műcsarnokban s azon a honvédeknek Bachó István vezetésével a következő gazdag műsort adja elő: 1. Kéler Béla: Templomszentelés, nyitány. 2. Beethoven: Ária az Adalaida operából. 3. Verdi: Részletek az Aida operából. 4. Offenbach: Barcarola a Hoffmann meséj operettből. 5. Huszka Jenő: Gül Baba, operett-egyveleg. 6. Offenbach: Trapezuntai hercegnő, nyitány. 7. Sztrojanovics Jenő: Részletek a Csókkirály operettből. 8. Bachó István: Hajnalhasadás, zenevázlat. A hangversenyre, amely nyolcz órakor kezdődik, az egykoronás pénztári jegyek, a tag- és az ehhez mellékelt családjegyek érvényesek. A legközelebbi hangverseny már ismét csütörtökön, január 7-én lesz.

(*) **Ingyen-előadás az Intim-Színházban.** Az Intim-Színház három napon át, hétfőn, kedden és szerdán egy-egy ingyenes előadást rendez a Mentő-Egyesület javára. Ezen előadásokon, melyek műsora semmiben sem különbözik az Intim-Színház megszokott mulattató műsorától, belépődíjakat nem szednek, ellenben a közönség tetszésére bízzák, hogy a Mentő-Egyesület humánus céljait önkéntes adományaival támogassa.

(*) **Bonbonnière.** A Teréz-körúti kabaré vasárnap délután négy órakor előadást tart decens műsorral, két koronás helyárral mellett. — Este rendes előadás lesz, melynek keretében a „Börze-ankét”, „A bizonyítványgyár” és „Az első hó” című bohóságokon kívül színre kerül Heyermanns világhírű egyfelvonásos drámája: „Der Brandstifter” is német nyelven. Ebben Baron Ervin, a kölni Stadttheater művésze egymaga különböző nyolcz jellem szerepet játszik.

IRODALOM.

Kecskeméthy Aurél Naplója.

Sajtó alá rendezte, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta Rózsa Miklós. Kiadta a Franklin-Társulat.

Csodálatos! . . . Az utóbbi évpárokban valami különös vágygyal, ránk omlott meleg szeretettel kerestünk mindent, ami bensőség, megihetség; olyanok lettünk, mint nagy, nagy rajongó gyerekek, akiknek csak pillanatnyi gyönyörük van abból, amit kívülről meglátnak, azután mohó öntudatlansággal, gyerekesen komoly kíváncsisággal rombolják le a külsőt, hogy felkutassák azt, ami belül van. Ami belül van! . . . Ahol a titkos erők feszülnek, a lélek komplikált gépezete működik és különféle tempóban fut, rohan, czammog a vér, a vénák és artériák csiholódnak ki, félreismert életek sikongnak fel fojtva, emborsorsok bujkálnak rejtve, félve, remegve, s ahonnan ismeretlen hajcsóveken át rakódik le a külső patina-réteg, mely szerint itélünk elevenek és holtak felett. Csodálatos, hogy miközben tekintetünk izgatott remegéssel, nagy kalandos kutatóvágygyal szállott le az élet legmélyebb tárnáiba, a memoir-irodalom intim pihenői mellett érzéketlenül, ridegen mentünk tovább.

Gyermekkorom óta mindig meg voltak életnek azok a különös periodusai, amikor csömört kaptam mindattól, ami állandóan körülvesz, s amit percről-perczre magamba szívni vagyok kénytelen, mint a levegőt. Ezekben a meghittén kesernyés óráimban, valami ösztönös, halk melankóliával vonzódtam azokhoz az emberekhez, akikkel máskor kerülöm az érintkezést s azokhoz a butodarabokhoz, melyeket legtöbbszörre figyelemre sem méltatok. Elyűtt, kopott, öreg lánám ilyenkor egyszerre csak kiemelkedik a modern berendezésem kereteiből és kezem, mintha a multból szakadó szuggesziónak engedne, rozsdás kulesot forgat a rozoga závarban. Poros levelekből, gyerekes ákombákomokból, forró, naiv, őszinte álmok széle csókol körül, ráismerek magamra, amilyen voltam, s amilyenek csak ezeknek a sárguló

kacatoknak vallottam meg magamat. Ez vagyok én, egy darab a lelkemből, az életemből, az álmaimból, apró, dadogó akarásaimból, ez vagyok én, amilyen ma már nem vagyok és átölelem, csókolom magamat, magamat, aki voltam, aki már meghaltam. És akire most ráismertem. Ó, ez a viszontlátás! Ez a viszontlátás mindazokkal, akik velem együtt e lánában vannak eltemetve. Az apám, akit ma meggyőnyesztett az élet, akinek marékkaal tépdeste süri hajkoronáját, itt van mellettem, szól hozzám az ő erős, fiatalos, reménységes hangján, a lelkéből őszintén kacag fel az élet szeretete, úgy, amint azt gyerekkoromban hallottam, s ahogyan most, mint a felszabadult visszhang csendül vissza bennem. És az anyám és mind, mind, akiket szerettem, akiket ismertem, akik már nincsenek és akik vannak, de már mások, egészen mások . . . ők mind forró, meleg vallomásokkal lépnek elélem, átölelnek, kacagnak, sírnak, dédélgetnek és gyűlölnék, úgy, amint azt akkor éreztem, tudtam és sejtettem . . . amiért most köny szökik a szemembe és egy soha sem ismert nosztalgiával szeretnék magamhoz ölelni mindenkit, aki volt, s aki már nincs, s ha van, másként van. Gyermekkorom óta mindig meg voltak életemnek ezek a periodusai . . .

Azt hiszem ilyen, vagy hasonló hangulat-állapotban lehetett Rózsa Miklós, amikor hozzáfogott, hogy Kecskeméthy Aurél Naplóját kiadja. Ez a könyv nemcsak a gyűjtő szorgalmát, az adatokba és könyvtárakba való időleges eltemetkezés önfeláldozását, a publicisztikai tudást és meggyebet dicséri, hanem arról a szeretetről beszél, melylyel csak kivételes pillanatokban tudunk vonzódni ahhoz, ami elmult, amit eltemetett a feledés zizegő levelek hullása. Kecskeméthy Aurél, az első magyar vérbeli újságíró Naplójából, nemcsak egy emberi élet alatt elshajtott és a lelkiismeret kényszere alatt kivallott dokumentumok szólnak, hanem egy darab történelem, melynek gyökerei nemcsak a multba verődnek, hanem beleszaladnak a mába, és tul azon, a jövőbe, ahol még csak tapogatódnunk lehet.

Magunk előtt látunk leperegni egy emberi életet, melynek minden tengelyfordulását, minden működési zavarát látjuk, halljuk a hangját, mely hol éles, hol dübörgő, hol ellankadó, aszerint, amint a belső, a legbelső mechanika működik. És látunk benne, vele forogni az időt, a kort, mely energia forrása ennek a hajtó gépnek, mely hol előre forogtatja, hol hátra mozdítja, hol megállítja, amint a szeszélye tartja. Egy emberi élet, mennyi megvetés, mennyi elítélés volt a része. Jogosan, vagy jogtalanul, ma már mindegy.

Ma már csak egy önmagát kegyetlenül analizáló lélek vergődését látjuk, egy helyenként eltévedett ember nagyszerűen őszinte önbévallását, egy nagyra hivatott és kicsinyességekbe taszított embert, aki a szívére és a pulzusára teszi a kezét és miközben megfigyeli, leleplezi és elítéli magát, verekszik, ha gyakran tiltott eszközökkel is, azért, ami az övé, s amire másoknak is szükségük van: a családjának — a kenyérért és az életért! S ezen a vergődő lelkén, ezen az ide-oda vetett embersorsón át, gyakran megdöbbenő objektivitással láthatjuk azt a szomorú kort, mely a Bachok és Schmerlingek uralmától a fúzió mozgalmas idejéig tartott. Csupa emberi dokumentum, csupa történelmi felvilágosítás, mely karöltve vezet el, tul az utolsó sorokon, napjainkig. Itt nem kell megbocsátani senkinek. Ez a könyv nem könyörög részvétet, sem bünbocsánatot az elítélteknek, ez a könyv csak egyet követel: megértést.

Megértését egy zseniális ember életének, aki beleszédült a maga nagy stílusába, amelynek a súlyát nem bírta el sem a saját jelleme, sem az a kor, mely maga is tántorgott, kapkodott és nem tudta akarni, amit szeretne és — nem a paradoxonért mondom — nem mert szeretni, amit akarna. Kecskeméthy Aurél megtevesztette, elszédíthette a kor kataklizmája, de nem

hallgathatta el az embert benne, az érző lényt, aki gyónó őszinteségével nem csak a maga lelkére, de egy sötét kornak számos etape-jára gyújtott világot.

És Rózsa Miklós nem mondja: itt van egy emberi lélek! nézzetek le az örvénybe! Hanem elsősorban ő maga veti magát bele a Kecskeméthy temperamentumának forgatagába, ebbe a nyugtalan lélekzajlásba . . . és gyorsan, mint az újságíró, komolyan, mint a tudós, beszámol az élményéről. Nem magyaráz, csak megértet, nem kísér, de veleél. Ő még egyszer keresztülnéz ezen a lassan alámerülő emberléleken, mögötte vizsgálja a kort, még egyszer analizálja az analizáltat, ledesztillál és . . . kész. Végig pragmatikusan és minutiozusan. Sohasem szörszálhasogatóan, hanem az „örök emberi” törvényei szerint, a jegyzetekbe is átvezetett következetességgel, minutiozusan és még is nagy vonásokban, nagy tárlatoknak. Én kiérzem ebből a könyvből a szeretetet, melylyel vele Rózsa Miklós foglalkozott, a szeretetet, mely poros írárok fakó betüelke fölé hajol, kiölel egy darab multat: mérleget, következtet, megértet és meghat. Különösen, szomoruan meghat.

Relle Pál.

* **Benedek Elek Kis Könyvtára.** A gyermekeknek való könyvtól ma már joggal megkivánhatják a szülők, hogy azok ne csak szórakoztatók, de kedély-nemesítő s a gyermek tudását gyarapító is legyenek. Viszont olesőségükönél fogva ne rakjanak nagy terheket a vásárlóra. Benedek Elek, a felnőttek s a gyermekek egyaránt kedves mesemondójának „Kis Könyvtára”-a azért vált olyan népszerűvé, mert mind e követelményeknek egészen megfelel. Jó írók érdekes és hasznos munkáit adja, a gyermek esztétikai érzékét nevelő művészeti kiállításban s egy-egy száma kötve csak 60 fillérbe kerül, olyan potom árba tehát, hogy a legszegényebb család is többet szerezhet meg belőle. A legújabb kötetek: Frölichné Kaffka Margitnak, a jeles költőnőnek egy bájos meséje: Képzlet-Királyfiak, Mosdóssy Imre okos tanácsokkal telt Utravalója; Lengyel Laura hazafias szellemű elbeszélése: A magyar levegő; Havas Mihály meséi: A bükki harang és mások; Szívós Béla A Hajduság történetét, földjét és népét tárgyaló munkája; Sárány István Elpusztult birodalom cím alatt az ecesdi lápot ismertető könyve; végül mint kettős kötet Kolumbán Lajos kedves utirajzi: A magas Tátra hazájában, mely három debreczeni diák utazása kapcsán vezet el a kis olvasókat a szép magyar hegyvidékre (ennek a kettős kötetnek ára 1 korona 20 fillér) — mindezek valóban olyan olvasmányok, melyek nemcsak hogy nem méltelyezik meg a gyermek lelkét s nem terhelik káros irányba fantáziáját, hanem egyenesen megtermékenyítik a való élet számára. A Honti Nándor pompás czimlájával ékesített köteteket a Franklin-Társulat adja ki s azok egyenkint is kaphatók minden könyvkereskedésben.

* **Wilde Oszkár: Gránátalmaház.** Az ifjú király, aki irtózatot löki el magától pompás diszruháját, mert a gond szövöszéken s az inség sápadt kezeivel szőtték azt; mert vér tapad a rubintok szívéhez s halál van a gyöngyök keblében; mert nem bírja belátni, hogy a világnak sokkal nagyobb a nyomora, semhogy egyetlen ember elbírhassa és sokkal nagyobb a szomorúsága, semhogy egyetlen szív viselhesse — ime, egyik láthatóan szimbolikus mese-alakja Wilde: „Gránátalmaház”-ának. Vagy a másik: az infánsnő törpéje, ez a fantasztikusan utálatos, ellenállhatatlanul mulatságos kis szörnyeteg, aki az erdőn nőtt fel, mint valami madár vagy majom; akit bevisznek a királyi palotába, hogy mulattassa a hercegisasszonyt, de akit megigéz az infánsnő szépsége s aki bizik, remél s öröngve szeret, amíg egyszer véletlenül tükröben nem látja magát s meg nem szakad a szíve szegyenletes keserűségében. Wildenek erősen a szimbolizmus felé hajló, nagyszerűen romantikus költészete tán egyetlen elbeszélő művében sem olyan mélyen szántó, mint a Gránátalmaház beszélyeiben, amellet olyan buja színekben pompázó, amit már-már a szépség bahaandálójának nevezhetnénk. Az olvasó valósággal megittasul Wilde mese- és álomvilágának, itt-ott a csodás művészettel rekonstruált historiai milieunek, majd a modern élet jeleneteinek ideges és mégis roppantul jellemző rajzától, színeinek pazar, érzéki pompájától, melyek a nagy angol író minden egyes munkáját a modern irodalom legdivatosabb könyveivel s

ESZTERGAPADOK uj és használt mindennemű **SZERSZÁMGEPEK**
minden méretben, csütömegettől származók, nagy mennyiségben és darabonként is minden elfogadható ártért eladó
Telefon 34-36. **Grünspan Izidornál, Budapest, V., Váci-ut 24.** Telefon 34-36.

egyben maradandó remekművekké avatják. A Gránátalmaház-at, mely immár a világ minden művelt nyelvén elterjedt, magyarra Mikes Lajos fordította felkiismeretes műgonddal s a Wilde-kötetek egyöntetű, díszes kiállításában a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cég adta ki. Ára négy korona.

FŐVÁROS.

(A magyar név. Gróf Andrássy Gyula belügyminiszter a névváltoztatásokról félevenként kimutatást szokott összeállítani. A folyó év első feléről most készült el a kimutatás. Eszerint 2313 egyén változtatta meg a nevét, ezek közül természetesen a legtöbb a nevek magyarosítása.

(Zavarok a betegsegélyezés körül. A betegsegélyezési törvény értelmében a közhivatalokban működő napidíjasokat is be kell iratni a betegsegélyező pénztárba. Az állami hivatalok azonban nem respektálják ezt a törvényes kötelezettséget. A budapesti kerületi pénztár legutóbb feljelentést tett a vallás- és közoktatásügyi minisztérium, továbbá a budapesti királyi törvényszék és az V. kerületi kir. járásbírószék ellen, kérve a kihágási eljárás megindítását a törvény értelmében. Az történt ugyanis, hogy a nevezett állami hivatalokban egy-egy napidíjas megbetegedett, szolgálatképtelen lett s a kerületi pénztár törvényes kötelezettségéhez képest gyógykezelést és segélyezte őket, noha nem voltak tagok gyanánt bejelentve. Együttal azonban megtette a féléves jelentést. Mielőtt a kihágási eljárás megindult volna, az állami munkásbiztosító hivatal rendeletet adott ki, amely szerint az állami napidíjasok biztosításának kérdése külön fog szabályoztatni. Ez a szabályozás azonban — úgy látszik — sokáig fog húzódni, ami alatt a kihágási ügyek el fogják évnülni. Érdekes, hogy a kihágási eljárást testület, vagy társaság ellen nem, hanem csak személy ellen lehet megindítani és a büntetést is személyre kell kiszabni, tehát a hivatal vezetőjére s így, ha az eljárás a törvény szerint nyerne lefolyást, a kultuszminisztériumra vonatkozólag előbb kérni kellene a képviselőháztól a miniszter kiadását.

(Külön katonai iktató. A városházán régebben több iktató-hivatal volt. Külön iktatója volt az elnöki, az adó, továbbá a katonai ügyosztálynak, ezenkívül egy külön iktatója a tanácsai többi ügyosztályoknak. Amikor a központi városházára tették át a hivatalos helyiségeket, az iktatókat megszüntették és központi segédhivatalt szerveztek, ahová az összes beadványok érkeztek. Azonkívül külön könyveket vezettek az egyes ügyosztályok is. Minthogy azonban az iktatószámok legnagyobb része a katonai és illetőségi osztályokat illette, az iktatószámok az egyes ügyosztályokban rendkívül magasra szöktek, ami a kezelést tetemesen megnehezítette. Dr. Bárczy István polgármester most elrendelte, hogy a katonai ügyosztály darabjait külön iktassák és pedig úgy, hogy 1—200.000-ig a többi ügyosztályok darabjait, 200.000-től kezdve pedig a katonai ügyosztályt illető beadványokat.

Nyílt - tér

rovatban közzétették nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KALLAY ZOLTÁN

jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3. sz.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára. Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

Dr. HARMAT GYULA

tüdőbajosok rendelő-intézete

Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. sz.
Tüdő, mellhártya, tüdővész, tuberkulózis, vörköpés, tüdőmoshurokító eredményes gyógyításnak inhalációkkal és szóróanyagokkal.
Bemutató 11-12 óra 2-4-ig.

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra

Telefon: Detail 26-27, 76-26, Engros 164.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.

234. számú játszma.

Játszották Berlinben 1908. december 11-én. A match V. játszmaja.

Spanyol játék.

Világos:	Sötét:
Gregory	Marshall
1. e2—c4	c7—c6
2. Hg1—f3	Hb8—c6
3. Ff1—b5	a7—a6
4. Fb5—a4	d7—d6
5. Fa4×c6†

Ha világosnak szándéka volt cserélni, ezt megtehetette volna egy lépéssel előbb is.

5.	b7×c6
6. d2—d4	Fc8—g4

Most, miután világosnak nincs már meg a királyfutárja, igen jó folytatás itt a Steinitz által ajánlott 6. f7—f6, mire sötét tartja a cenztrumot. A tett lépést, különösen 3. a7—a6 nélküli állásban, ujabban Marshall kultiválja: a jelen állásban azonban ritkán használatos. E lépés különben már előfordult egy Janowski—Timashenko közt 1900 Kiewben játszott játszmában.

7. d4×e5
----------	------

Világos a sötét gyalogok izolálására játszik, ami azonban nem föltétlenül hátrányos, sötétnek szabadabb játékot ad. Jobb 7. Fc1—e3, vagy mint Janowski játszotta 7. Hb1—c3, mivel 7. e5×d4 8. Vd1×d4, Fg4×f3 9. g2×f3 után világos a nyílt g-vonalon kaphat támadást.

7.	d6×e5
8. Vd1—e2

Vagy 8. Vd1×d8†, Ba8×d8 9. 0—0, Ff8—d6 stb.

8.	Ff8—d6
9. 0—0	Hg8—e7
10. Fc1—g5

Világos nyilván az esetleges f7—f5-től fél, a tett lépéssel azonban nagyon rossz állásán, mert a futár rossz helyre kerül. Jó volt 10. h2—h3.

10.	f7—f6
11. Fg5—h4	Vd8—b8!

Marshall azonnal kihasználja ellenfelének hibás lépését.

12. b2—b3	Vb8—b5
13. c2—c4	Vb5—b6
14. Hb1—c3	Vb6—a5
15. Hc3—a4

A huszárnak innen nincs jövője. 15. Hc3—d1 s utána Hd1—e3 mégis csak észszerűbbnek látszik!

15.	c6—c5
16. Ve2—d2	Va5×d2
17. Hf3×d2	He7—c6
18. f2—f3	Fg4—d7
19. Hd2—b1

A játék menetéből több tanulságot lehet levonni; itt kitűnik, hogy mily nagy különbség van egy mester és egy amatőr között. Marshall belemegy egy teoreticze rossznak tartott megnyitáiba, amely egyenrangú mesterrel szemben saját hátrányára ütne ki. Gregory azonban nem tudja a megnyitási előnyt kihasználni. Egy-két gyöngébb lépésre Marshall kerekedik fölül s míg konzervens játékaival a kezdetben rossznak látszó állásából lépésről lépésre javítja pozícióját, az alatt Gregory folytonosan a tisztek játékba hozatalával küzdöködik, anélkül, hogy zöld ágra tudna vergődni.

19.	Hc6—d4
20. Hb1—c3	g7—g5
21. Fh4—f2	Ke8—f7
22. Ha4—b2	a6—a5
23. Hb2—d3	a5—a4
24. b3×a4	Fd7×a4
25. Hc3×a4	Ba8×a8
26. Ff2×d4

Világos ugyszólván kénytelen sötét játékát megkényyíteni.

26.	e5×d4
27. Bf1—c1	Bh8—a8
28. Bc1—c2	Ba4—a3
29. Bc2—d2

Világosnak nem szabadna a c-vonalat átengedni.

29.	Ba3—c3
30. a2—a4
Ha 30. Ba1—c1, ugy Ba8—a3.
30.	Bc3×c4
31. a4—a5	Bc4—c3
32. a5—a6	c5—c4
33. Hd3—f2

Világos állása tarthatatlan.

33.	d4—d3
34. Bd2—b2	Bc3—c2!
35. Bb2×c2	d3×c2
36. Ba1—c1	Ba8×a6
37. Kgl—f1	Ba6—a2

Világos feladja.

235. számú játszma.

Játszották a Budapesti Sakk-körben 1908. december hó 9-én.

Vezérgyalog-játék.

Világos:	Sötét:
Gajdos J.	Kostics B.
1. d2—d4	d7—d5
2. Hg1—f3	Hg8—f6
3. Fc1—f4	e7—e6
4. e2—e3	Ff8—d6
5. Ff4—g3	c7—c5
6. c2—c3	0—0
7. Ff1—d3	Hb8—c6
8. Hb1—d2	Vd8—e7

Eddig mindkét részről a szokásos lépések történtek. A tett lépéssel sötét e6—e5-öt akarja megjátszani.

9. Hf3—e5	Fd6×e5
10. d4×e5	Hf6—d7
11. f2—f4	Bf8—e8
Igen számítátsba jön itt 11. f7—f6.	Hd7—f8
12. 0—0	Be8—d8
13. e3—e4	Hf8—g6
14. Vd1—e2	e6×d5
15. e4×d5	f7—f5
16. Ba1—d1	Bd8—f8
17. Ve2—h5	Ve7—e8
18. Hd2—f3

Szükséges, mert fenyegetett Hf3—g5.

19. e5—e6

Nagyon kockázatos lépés: csak az esetben lehet jó, ha sötét nem találja el a helyes folytatást. Helyes ellenjáték mellett ugyanis az előretolt gyalognak el kellene vesznie.

19.	Hc6—e7
20. Be1—e3	Bf8—f6
21. Bf1—e1	Ve8—c6
22. Kgl—h1	Fc8×e6

Sötét valóban világos izlése szerint játszik. A gyalog ütése még korai volt. 22. h7—h6, vagy 22. Hg6—f8 után az e6-gyalog nem védhető. A tett lépés után gyors befejezés következik.

23. Hf3—g5	Hg6—f8
24. Be3×e6!

A 22. lépésnél sötét ezen áldozatok lehetőségét hagyta figyelmen kívül.

24.	Hf8×e6
25. Be1×e6!	Bf6×e6
26. Vh5—f7†	Kg8—h8
27. Hg5×e6	Ba8—g8
28. Vf7×e7	c5—c4

Világos döntő előnyben van.

29. Fd3×f5	Vc6—b6
30. He6—g5	feladja.

Mulatságok.

Medikus-táncszestély. A január 23-án tartandó medikus-táncszestély rendező-bizottsága a meghívókat már szétküldte és ezen az uton kéri azokat, akik tévedésből nem kapták volna meg és igényt tartanak rá, hogy forduljanak a bizottsághoz, amely Ulló-ut 22. szám alatt, az Egyetemek Kórház-egyletének épületében (telefon 65—89) délelőttönként a közönség rendezésére áll. A régi, jó hírű táncszestély, amely iránt az elite-bálok közönsége máris igen nagy érdeklődést mutat, az idén fényes sikertűnek ígérkezik. Erdekességét növelni fogja, hogy Radics Béla zenekara Gerlóczy Géza bálbizottsági ellenőrnek ez alkalomra irt keringőt fogja játszani, melynek egy-egy példányát a megjelenő hölgyeknek át fogják nyújtani.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

Radnay Károly

BUDAPEST, Váci-körut 78. szám.

Sürgönyozim: ANTRACIT BUDAPEST

EGYESÜLETEK.

(—) A Feministák Egyesülete arra a nagy érdeklődésre való tekintettel, amely az egyesület mult-heti szülői értekezlete iránt megnyilvánult, újabb értekezletet hívott egybe e hó 27-ére s ennek tárgya szintén a szülők kötelessége felnőtt gyermekeikkel szemben. Az értekezletet, melyet hétfőn délután fél hat órakor az egyesület helyiségében: V. Mária Valéria-utca 12. sz. a. tartanak meg, dr. Márkus Dezső lesz az előadó. Az előadást követő vitában bárki résztvehet; az egyesület minden érdeklődőt, főleg szülőket szívesen lát. A szülői értekezleten vendégek 40 fillér belépődíjat fizetnek, tagok belépése díjtalan.

(—) Chotnoky Jenő előadása. Sátoralajújhelyen a Kazinczy-Kör legutóbbi ülésén Chotnoky Jenő tartott szépszámu közönség előtt rendkívül érdekes felolvasást Kínáról. Rendkívül vonzó módorban fejtegette a kínai társadalmi viszonyokat és Európával szembe állítva, találó képét nyújtotta a kínai ősi tradícionális műveltségnek. — A Kazinczy-Kör december 27-én újból estélyt tart, amelyen Geöcze Sarolta igazgatónő fog a modern nőről szabad előadást tartani. Az előadás iránt általános az érdeklődés az egész városban. A januári hangversenyen Morvay Zsuzsika és Sebők Sári művésznők fognak közreműködni.

Fogzás.

Ugyan adjatok a szenvedőnek SCOTT-féle Emulsiót és kimérljétek meg álmatlan éjszakától. A fogak minden fájdalom és bélhaj nélkül bujnak elő, fehérek, erősek és egyenesek lesznek.

az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — körültekintően meg kell nézni.

A gyermek szereti a SCOTT-féle Emulsiót és készségesen fogja azt szedni. Az emésztést, ha meg van zavarva, mindenkor helyre állítja és előmozdítja.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógyszerárban.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Ha a férj el van keseredve. Dénes István budapesti postaszolgálat csak nemrégiben vezette el-tárhoz Pászék Máriát Tökölön. A házasság azonban nem volt boldog. A fiatal asszony otthagya urát s megindította ellene a válópórt. Ennek a válópörnek lefolyása előtt a törvényszék Dénes István még nőtartás fizetésére is kötelezte. Ez annyira elkeserítette Dénes Istvánt, hogy ez év december 9-én kiment Tökölre s a templomajtónál revolverrel kezében lesbe állott s megvárta feleségét, míg kijön a miséről. Alig, hogy megpillantotta az asszonyt, rálőtt s a golyó Dénesné karjába fúródott. A merénylet férjet nyomban elfogták a csendőrök s most ellene szándékos emberölés kísérletének büntette miatt — a vizsgálati fogság fentartásával — folyik a vizsgálat.

§ A váltóhamisító elmebeteg? A mult hónap elején a rendőrség Jenny József VII. kerületi adószámviteli számtisztet váltóhamisítás miatt letartóztatta. A megindított nyomozás csakhamar kiderítette, hogy Jenny József a november hónap 1-én elhalt László Géza fővárosi tanítóval együtt rákospalotai vagyonos háztulajdonosok, továbbá fővárosi tanítók neveire kilenczvenkilenc váltót hamisított. László Gézát már nem vonhatta felelősségre az igazgatszolgálat, mert meghalt s Rákospalota községe a haláláig köztisztviselőnek álló férfinak diszshrhelyet adományozott. Jenny Józsefet ellenben beszállították a pestvidéki törvényszék fogházába s Aczél vizsgálóbíró az ügyészhez indítványt alapján elrendelte

Angol, francia és amerikai rendszerű KÉSZPÉNZÉRT félárban: ruházathoz minden ember finoman és elegánsan az országos Zélinger Samu üzletében

ellene a vizsgálati fogságot. A letartóztatott számtiszt védője, dr. Török Sándor most kérvényt adott be a vizsgálóbíróhoz aziránt, hogy rendelje el véden-czének elmeállapota megvizsgálását. A vizsgálóbíró helyt adott a kérelemnek és megbizta dr. Szikszay Sándor és dr. Német Ödön törvényszéki orvosszak-értőket, hogy Jenny József elmeállapotát benn a pestvidéki törvényszék fogházában vizsgálják meg.

SPORT.

() Bajnoki football-mérkőzés. Fővárosi Torna-Club—Budapesti Torna-Club 3:0. Az első félidőben a két csapat körülbelül egyenlőnek látszott s inkább még a BTC. volt valamelyest fölényben, de eredményt elérni egyik sem tud. A második félidőben a BTC. szemmeláthatólag visszaesik, úgy, hogy a Föv. T. C. esatársorának baloldala nemsokára a kezdés után goalt rug. Innen kezdve továbbra is a Föv. T. C. támad és a félidő közepén a második goalt lövi. Az utolsó goal tizenegyes büntetőrugás eredménye volt. Végeredmény: 3:0. Bíró: Szűsz Hugó (MTK.) A II. csapatok eredménye: 7:0 a BTC. javára. Bíró: Langfelder (UTE.)

KÖZGAZDASÁG.

A tözsdéről. Ünnepe miatt úgy a gabonátözsde, valamint az értéktözsde zárva volt, magánforgalom nem fejlődött ki, egyetlenegy üzletkötés sem jött létre se tegnap, sem pedig ma.

Felszámolás. Megirtuk, hogy a Budapesti Mercantilbank mint szövetkezet is sorakozik többi kollégái közé és — felszámol. A felszámolást kimondó rendkívüli közgyűlést 1909 január 3-án tartják meg.

Méncsikók vásárlása. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter felhívást intézett a magyar gazdaszönséghez, amelyben felszólítja azokat a gazdákat, akiknek birtokában legalább is négy darab jó származásu, erős csontu, szabályos testalkatu, saját nevelésü egyéves méncsikó van s azokat az államnak eladni kívánják, hogy ebbeli szándékukat a helynek és utolsó postának, ahol a csikók állanak, valamint a csikók származásának, magasságának, színének és árának pontos megjelölésével a földmívelésügyi minisztériumhoz benyújtandó és egy koronás bélyeggel ellátott írásbeli nyilatkozatban február hó 1-ig jelentsék be. Ezen a határidőn túl a jelentkezőket nem fogják figyelembe venni.

A fővárosi kereskedők és a teleon. A fővárosi kereskedők nincsenek megelégedve a mai telefonnal és különösen a telefon-jegyzék beosztásával. A kereskedők panaszait az Országos Iparegyesület most gyűjti össze és egy, külön e czélre összehívandó gyűlésen kívánja tárgyalni, hogy lehetőleg összes kívánságait a kereskedelmi miniszter elé terjeszthessék. Addig is azonban, míg ez az értekezlet megtartható lesz, az Országos Iparegyesület beadványt nyújtott be, amelyben kéri a mai telefonjegyzék alfabetikus sorrendjén kívül a kereskedőknek szakmák szerinti csoportosítását amint az a külföld számos helyén a közönség teljes megelégedésére meg is történt. A beadványban kéri az egyesület, hogy ezen újítást már a január havában kiadandó telefonjegyzék összeállításánál alkalmazzák.

Mexikói vendégek a szőlészeti intézetben. A napokban a mexikói kormány két kiküldöttje, Laure Viadas, a földmívelésügyi minisztérium mezőgazdasági főosztályának főnöke és Basilizo Romo, a mexikói gazdasági akadémia aligazgatója tekintették meg Bánó József mexikói főkonzul társaságában a magyar királyi ampellológiai intézetet. Dr. Istvánfy Gyula egyetemi tanár a vendégeknek részletes tájékoztatással szolgált. A külföldi vendégek nagy figyelemmel tanulmányozták az intézetet, behatóan érdeklődtek a kutatás és kísérletezés módszereiről, valamint a berendezések iránt s különösen a szervezés alapelveit, a földolgozási berendezések czélserűsége és az uralkodó tisztaság nyerték meg tet-szésüket.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Deczember 25. —

Kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Csepela István okleveles tanítót a pusztazámori állami elemi népiskolához rendes tanítótá, Tununáriu Miklós okleveles tanítót a ruzenturnuli (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítótá, Pitic Adorján okleveles tanítót és Kollmann Ilona okleveles tanítónőt a najdási (volt határvidéki) községi elemi iskolához rendes tanítótá, illetéleg tanítónővé, Lenkei Szerén okleveles tanítónőt a borsai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Váradi Gábor cz. örmester, m. kir. koronaörgyalo-góst, Vogl Ferencz m. kir. darabont-testőrörmester-helyettes, Schlotzer Gáspár cs. és kir. gyalogsági hadapródiskolai segédoktató-örmestert, Varga Ferencz, a budapesti m. kir. I. honvédegyalozred létszámába tartozó honvédörmestert, Haverl Antal cs. és kir. 10. sz. tábori tüzezőredbeli számvivő altisz-tet, Balikó Kálmán, a budapesti m. kir. I. honvédegyalozred létszámába tartozó számvivő-altisz-tet és Póth Sándor cz. örmester, m. kir. koronaörgyalo-góst, igazolványos altiszteket a vezetése alatt álló minisztérium segédhivatalához ideiglenes minőségű írdasegéd-tisztekké; a szegedi itélőtábla elnöke Tóth Gyula ügyvédjelölt, szegedi lakost a vezetése alatt álló itélőtábla kerületébe díjtalan joggyakor-nokká; a zilahi törvényszék elnöke Cziple Viktort a zilahi járásbírószághoz román tolmácsná nevezte ki.

Athelyezések. Az igazságügyminiszter Dálnoki Nagy László egri kir. törvényszéki és Reitman Vik-tor egri bírószági jegyzőket kölcsönösen; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Vadász Géza komlóbanya-telepi és Karlik József szentleányfalvi, valamint Va-dász Gézáné újbessenyői és Lukácsfyné Imre Regina szentleányfalvi állami elemi iskolai tanítókat, illetve tanítókat kölcsönösen, Dantinger Lenke sátoralja-újhelyi és Vadász Irma vecsési állami elemi iskolai tanítókat kölcsönösen, Garesár Anna terebes-fejér-pataki állami elemi iskolai tanítónőt az öszentiváni állami elemi iskolához, Váry Jolán öszentiváni állami elemi iskolai tanítónőt a nagykanizsai állami elemi iskolához, Végh Miksa pusztaszámori állami elemi iskolai tanítót a kiskirályhegyesi állami elemi isko-lához helyezte át.

IDŐJÁRÁS.

A meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1908. deczember 26-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap jobbra borult és száraz volt az idő, ma reggel azonban az ország északi és keleti részein több helyütt havazik. A hőmérséklet kissé süllyedt, a maximum Fiumében 9 C° és a minimum Tátrafüreden —15 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Hidegebb idő várható, helyenkint, főleg keleten, havazással és itt-ott élénk szelekkel. val — folyik a vizsgálat.

Állomás	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	S. irány és seb.	Felhőzet		Hőmér. skálák	
				felhőzet	csapadék mm.	max.	min.
A.-Szlátina	74.9	8.0	NE	8	0	1	9
Ungvár	74.5	7.0	NE	1	1	2	7
Késmárk	75.2	15.0	N	1	0	2	15
Losonc	0.	0.					
Gyalla	71.5	2.5	E	1	0	3	4
Budapest	72.2	0.8	S	2	4	2	0
Herény	71.0	0.5	SE	1	4	1	1
Keszthely	71.7	0.2	NE	3	4	4	0
Pécs	72.4	0.2	NE	1	4	4	0
Zágráb	67.7	1.0	E	1	0	1	1
Fiume	72.3	0.1	E	1	4	1	1
Szeged	72.0	0.4	E	1	4	1	0
Demesvár	71.8	0.6	NW	0	—	2	2
Nagyvárad	74.1	4.8	S	1	—	1	8
Kolozsvár	73.6	7.8	E	1	—	1	8
Nagyszében	—	4.0	S	1	—	3	6
Szalmár	—	2.5	NW	2	4	3	6
Eger	—	7.8	N	2	—	3	9
Arvavárája	—	7.5	NE	0	4	0	8
Solnocs-bánya	—	1.8	N	1	2	1	2
Komárom	—	2.0	SE	1	4	1	5
Magyar-Óvár	—	0.2	NW	1	4	0	2
Sopron	—	2.4		0	—	4	2
Észék	—	4.3		0	—	2	4
Girkeonica	—	0.1		8	—	2	4
Debrecen	—	0.8		4	—	1	1
Kesztemét	—	1.0	W	2	4	3	0
Orosháza	—	1.0	NW	2	4	1	8
Arad	—	0.0	NE	1	4	3	1
Zombolya	—	0.6	SE	1	3	3	2
Versecz	—	0.6		1	3	3	1
Orsova	—	0.0		3	—	3	1

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

Reglán — — — — — 21—26 frt
 Feloldó vagy
 Telikabát — — — — —
 Budapest, IV., (Belváros)
 Magyar-utca 3. sz. I. emelet.
 Kosuth Leveg-utca mellett

KÜLÖNFÉLÉK.

Ha visszajönnél...

Leonlanék eléd könyes szemekkel,
Mint a hívő Madonna-kép elé...
Tépett ruhácskád megfiakult szegélyét,
Sóvárgó ajkam csókkal hintené.
Nem kérdeném, hol jártál oly sokáig,
A szívem vérzett, szenvedett sokat...
Lágyan leomló, fekete hajadba
Belétegetném sápadt arcodat.

Nem mondanám: „Nézd! Késő már az alkony!
Szerelmünk bágyadt, haldokló sugár...“
Piros virágot hintenék utadra:
Oh jér, jér édes! Ujra kél a nyár!
Fehér akác már bontogatja szirmát,
A régi hárs mosolygva hívogat...
Ezüst harmatban csillognak a rózsák,
S opálos fényben ég az alkonyat.

Csillaghulláskor, csöndes őszidőben,
Ólembé vonnám kis, firtós fejed...
Meséljek édes? ... Réges-rég időkől
Elmondok majd egy bus mesét neked.
Te hallgatsz, kezéd kezembe téved,
Szemedből fénylőn egy köny leperog...
Busan hullnak le hervadt ágairól
Az elvirágozott rózsalevelek.

Kendi Zoltán.

(A színpadi csók.) Theodor Lessing német kritikus egy német színházi lapban érdekes módon foglalkozik a színpadi csók kérdésével. A többi között az alábbi történetét mondja el a színpadi csók történetéből: Az egyik udvari színháznál, ahol a színpadi csók szigorúan el volt tiltva, a hősszerelmes elhatározta, hogy a színháznak egyébként megközelíthetetlen primadonnáját esetrel-estére meg fogja csókolni. Ezt ismételtén meg is tette, a művész pedig ismételtén bejelentette ezt az intendánsnak, aki újból meg újból emelkedő birsággal sújtotta a csókra éhes hősszerelmet. Ezt azonban nem ijesztette el a büntetés, sőt fogadást ajánlott arra, hogy „Romeo és Julia“ legközelebbi előadásán Julia koporsó-jelenetében, amikor a művész az elsőtített nézőtérben koporsóban fekszik, ismét össze-vissza csókollja Julia személyesítőjét. A fogadásról tudomást szerzett a művész is, aki elhatározta, hogy

végre ő maga szoktatja le a neki kellemetlen szokásról a hősszerelmet. Elérkezett végre az előadás napja. A koporsó-jelenetben a közönség visszafóított lélekzettel figyelte a játékot. Romeo megérkezik, sir, jajgat, ráborul Julia ravatalára, csókra hajol és hirtelen megrettenve pattan vissza. Arczához kap és eltámoľog a koporsótól. A művész úgyanis, aki a halott Julia szerepében tehetetlenül fekiúdt a koporsóban, megelőzőleg gombostűt vett ajkai közé. Amikor azután a hősszerelmes fogadását megfelelően meg akarta csókolni, akkor a gombostűvel megszurta önmagát és ez okozta rémült meglepetését. A legérdekesebb a dologban, hogy az egyik kiváló színház kritikusa másnap a következőket írta erről a jelenetről:

„Mesteri volt X. Y.-nak, mint Romeónak jelenete Julia holttesténél. Az a forró vágyódás a kedveshez, a hirtelen megdöbbenés a halott előtt, a megtörténtek látható felismerése, a csók hidegsége, amelyből megérzi, hogy még Juliájának holtteste is borzalmat és utálatot kelthet benne és erős testi fájdalomként hat reá — mindez X. Y. ur játékának feldőlő finomságáról tesz tanuságot.“

Lessing megjegyzi erre, hogy ilyesmi gyakran előfordul a színpad világában, ahol valamely apróság, például a játék hevében egy szék feldöntése vagy más ehhez hasonló és véletlenül elkövetett semmiség a rendez kerettől elütő olyan külsőt kölcsönöz a jelenetnek, amely közvetlenségénél fogva a nézőközönségre rendkívül erős hatást gyakorol és ezt az illető színész kiváló érzékének és művészi egyéniségének tulajdonítja.

(A mesterséges szem.) Waldeck Rousseau-nak, a két évvel ezelőtt elhunyt francia miniszterelnöknek félszeme üvegből volt. De amíg élt, ezt a legbensőbb barátai sem tudták. Üvegszeme olyan hü utánzat volt, hogy soha senkinek sem tűnt fel. És ez lehetséges is, mert manapság már olyan tökéletes mesterséges szemet tudnak készíteni, hogy csak a gyakorlat szemorvos veszi észre a felső szemöldök bizonyos jellegzetes elváltozásán az üvegszemet. Ezt a tökéletes szemet már száz évvel ezelőtt állította elő Francois Hazard. A szívárványhátyát a legfinomabb árnyalatokig mázból készítette, a szaruhártyához pedig régi velenczel üvegek összetört porát használta. Ilyen módon sikerült neki a szem természetes színét és fényét utánoznia. A természetes szem mozgását is sikerült hosszas kísérletezés után elérnie, miáltal az általa készített üvegszemek a megtevesztés híuen működtek, ragyogtak és fényltek. Két francia író, Louis Teste és Francis Magnard egyszer egy karthauzi kolostorban egy páterrel beszél-

getett, aki nem volt más, mint báró Nikolai, a híres orosz tábornok, aki egykor Schamil szultán ellen folytatott győzelmes hadjáratot.

— Vette észre, hogyan ragyogott a páter balszeme, amikor egykori hőstetteiről beszélt? — mondta később Magnard a barátjának.

Teste nevetve válaszolt:

— Hiszen a páter balszeme — üvegből van!

(Egy nő — ezerszáz kőr.) Az igazi női szépségnek egy newyorki szépségverseny versenyszabályai szerint következő követelményeknek kell eleget tennie: Derékbősége 53 centiméter, súlya 73 kilogramm, nagysága 1.75 méter, szőke haj, ép fogazat, kék szem, görög orr és klasszikus profil. Ezeknek a feltételeknek csak egyetlen egy nő tudott megfelelni, miss Frey, aki tehát ezidőszert Amerika legszebb asszonya. Az eredmény nyilvánosságra hozatalával, mint ez már ilyen alkalmakkor történni szokott, miss Freyhoz is özönével érkeztek a házassági ajánlatok, amelyek rövid egynéhány nap alatt éppen ezerszázra szaporodtak fel és talán még folyton érkezének, ha a miss végre is az ezerszázadikat nem hallgatta volna meg és így egy egyszerű „igen“-nel nem vetett volna véget a többi 1099 kőr reményének.

(Napoleon és a méreg.) A nagy emberek emberi voltát mi sem igazolja jobban, minthogy egyes emberi gyöngeségek rajtuk is erőt vesznek. Így például a párisi lapok a világhódító Napoleonról azt írják, hogy rendkívül rettegett a megmérgezésétől. Ha időnkint gyomorgörcsök, vagy egyéb gyomorifájdalmak lepték meg, akkor rögtön erőt vett rajta az a félelem, hogy megmérgezték. Ilyenkor elsősorban ahhoz az ősi módszerhez folyamodott, hogy két újját tor-kába dugta és ezzel akarta a hányingert kiváltani. Ha ez a mód nem sikerült, akkor haragja és remüllete nem ismert határt, kétségbeesésében a földre vetette magát és ott hemperegve jajgatott, hörgött és úgy panaszkodott, ahogyan az éppenséggel nem illett a világhódító méltóságához. A személyzetét nyakra-főre kergette az orvosért és mikor Corvisart orvos sietve megérkezett, akkor a császárt abban az állapotban találta, amelyben a legvadabb düh és a legmélyebb kétségbeesés és remület váltakoztak. Az orvosnak szabadságában állott, hogy a császárral nyíltan és őszintén beszéljen. Corvisart ezt fel is használta. Szigorúan rászólt a földön fetregő császárra:

— Keljen már fel! Ez szegény, gyalázat! Önnek csak görcsei vannak, ideges gyomorifájdalmi...

Erre azután Napoleon felkelt a földről, lassankint megnyugodott és visszanyerte újból természetes határozottságát.

A KITAGADOTT

— REGÉNY. —

Írta: RICHARD DALLAS.

29

Gondolatokba elmerülve folytattuk Littellel együtt az utat a büntető fogház felé, hogy Winterssel beszéljünk.

Nem volt kellemes utnak mondható, amelyet megtettünk és én szívesen kitértem volna, de teljesítenem kellett Littell kívánságát.

Amint elértük az épületet és beeresztettek, azonnal a börtönfelügyelőhöz mentünk. Bemutattam Littellt, mint Winters védőjét.

A felügyelő figyelmesen nézte, végül megszólalt:

Nehéz munka vár önre ügyvéd ur, attól tartok.

Azután felém fordult és így folytatta:
— A vádlottat éppen olyan rossz bőrben látja viszont, mint utolsó látogatásakor.

— Hát beteg? azt képzeltem ugyanis, hogy a vizsgálati nyugalom helyre hozza.

— Bizony igen, — felelte a börtönőr, azt hiszem nem is lesz már egészséges.

Amint Winters megjelent, magam is tapasztalhattam, hogy a felügyelőnek igaza volt. Letartóztatása óta sápadtabb és soványabb lett és gyengébbnek is tetszett. A zuhlás és éjszakázás nyomai nem látszóttak ugyan már meg rajta, de ez, úgy látszik, komolyabb következményeket von majd maga után.

Nagy örömmel üdvözölt engem, de Littell iránt semmi érdeklődést nem tanusított, még azután sem, hogy Littell megmagyarázta látogatásának célját.

— Nincsen semmi ezéja — szólt végül. — Az újságokból látom, hogy mindenki engem tart bűnösnek.

— Én azonban nem tartom annak, — felelte gyorsan Littell. — Erős meggyőződésem,

hogy ön ártatlan és ez az oka, amiért elvállaltam a védelmet!

Az a meggyőző bizalom, ami Littell szavában csengett, bámulatos hatást gyakorolt Wintersre. Kiegyenesedett és kétségbeesését igyekezett némileg legyőzni.

— És ön elolvastott mindent? — Elolvasta az egész esetet? — kérdezte.

— Igen, — felelte Littell s most azért jöttem ide, hogy megmondjon mindent, amit az eset felől tud; tehát halljuk, Winters kimerítően ismételte az egész elbeszélést, amint már nekem is egyszer elmondotta. A legcsekélyebb részletig ugyan úgy hangzott, mint első ízben. Semmi eltérést nem mondott és még jobban megerősödött bennem az a meggyőződés, hogy ártatlanul van meggyanúsítva.

Littell figyelmesen hallgatta beszédjét és mikor Winters már befejezte, néhány kérdést intézett még hozzá. Ez inkább társalgás volt, a feleletek pedig egyszerűek voltak, minden gondolkodás és megfontolás nélkül. Nyíltak és habozás nélküliek. De ha bűnös, vagy legalább is nem szavahihető emberhez intézik azokat, ez okvetlen botlik, vagy zavarba jön és akadozik a válaszszal.

Midőn befejezték a beszélgetést és már hazafelé mentünk, Littell utközben így szólt hozzám:

Ez az ember vágyódik a reménység és részvét, szabadság és napsugár után. Ez a szegény fiú ártatlan és nekünk meg kell őt menteni.

Szívemből örvendtem szavain s végül megkérdeztem:

— És miképen lehetek továbbra a segítségére?

— Jelenleg nem tud semmit sem segíteni — felelte. — Kevés az ideje ahhoz, hogy a vizsgálatnak új irányt tudjon adni. Arra fogunk szorítani, hogy a rendelkezésünkre álló tényeket minél jobb világításban bemutassuk.

Helyeslőleg bölintottam azután, karomat kariába öltöttem, mialatt komolyan megvitattuk a védelem minden egyes pontját

TIZEDIK FEJEZET.

A tárgyalás napja is elérkezett és én is ott ültem az íróasztalom mellett s a megnyitás előtt még néhány folyó ügyet intéztem el. Teljesen nyugodt, hivatalos módon.

Annyit tudtam keresztülvinni, hogy a vád képviselőének munkáját nem kellett megosztanom az állami ügyészszel; de nem is tehettem másként a főnököm, miután elmondottam neki, milyen feladatot tűztem ki magamnak és miképen vélekedem a dologról.

Nem volt nagyon meglepődve és alkalmasint erre már elkészült.

Megkérdezte a véleményemet és nem zárkózott el annak esetleges tényeitől. Mindenesetre nem zárkózott el azon kérésem elől, hogy a vád képviselője alól felmentsen, sőt megígérte, hogy minden lehetőséget megad, hogy Winters védehesse magát.

Ebben a pillanatban azonban nem volt semmi reményem. Akárhogyan néztem is a tényeket, azok nagyon kevés reményt nyújtottak. Miben változott meg azóta, hogy Littellel együtt voltam a börtönben. Semmi újabb adatot nem tudtunk felfedezni. Különbön sem tettünk lépéseket ez irányban, mert beláttuk az idő rövidségét és teljes meddőségét. Az általános véleményét a napi sajtó befolyásolta s teljesen meg volt mindenki győződve a vádlott bűnösségéről.

Körülbelül háromnegyed tíz óra lehetett, mikor eltettem a munkámat és utra készültem a törvényszéki palota felé.

Csakis hivatalos állásomnak köszönhettem, hogy beeresztettek. Egy hivatalnok vezetett végig az embertömegen, mely az épület előtt összcsecsődült.

Az elnök még nem jelent meg, de az esküdtek, irnokok, hivatalosok és újságtudósítók már a helyükön ültek, mialatt a teremszolga egy széket tolt az ügyészi asztal mellé a számomra.

(Folyt. köv.)

27.
pból.
gyi mi-
busztazá-
ová, Tu-
uli (vott
les tani-
Kollmann
atárörvi-
vá, ille-
tanitónót
mitónóvé,
ör-gyalo-
rmester-
yalogsági
rga Fe-
zred lét-
Antal es.
vó altisz-
honvéd-
-altisztet
agryalo-
allatt álló
minőségű
elnöke
vezetése
gyakoror-
e Viktort
vezette ki.
Dálnoki
man Vik-
vallás- és
mlóbányá-
amint Va-
re Regina
at, illetve
sátoralja-
mi iskolai
bes-fejér-
szentiváni
áni állami
ami elemi
ami elemi
iskola-
jelentése
kor.
ete.
és száraz
északi és
öméréséklet
D C° és a
eg keleten,
és
TYAS
26 tri
emelet.
1911

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon, 1908. december 27-én

Nemzeti Színház

Délután fél 3 óraker
A vasgyáros.
 Színmű 4 felv. Irta: Ohn Fordította: Fay J. Béla.
 Beaujeu marquisine Szacsvain
 Caire, leánya Török I.
 Octave, fia Messáros
 Bligny herceg Dezső
 Préfont báro Horvát
 Sophie, neje Nagy
 Deblay Philippe Mihályi
 Mounet Kovács

Este fél nyolcz óraker
Mary Ann.
 Vigjáték, 4 felv. Irta Zangwyl
 Izrael ford: or Mihály József
 Péter Rózsabegy
 Brahmsohn Gal
 Samuel Smedge Gabán I. A.
 Mrs Leadbetter Jaszai M.
 Rosie, lánya Nagy J.
 Kitty váradi
 Golly Makay
 Lady Obermer Helvey
 Foxwell grófiné Szacsvainé
 Fitzgeorge Domján
 Lady Glynn Munkácsi
 Lady Gladis Várady A.
 Rowenna György
 Mary Ann Mihályi

III. Kir. Operaház

Siegfried.
 Opera 3 felvonásban. Irta Wagner Richard.
 Siegfried Laurián
 Mime Déry
 A vándor (Wotan) Szemere
 Erda Fedorné
 Alberich Danoki
 Fatner Venczel
 Brühilda Vasquezné
 Erdel madar hanga Szoyer

Kezdeté fél 7 óraker

Magyar Színház

Délután 8 óraker
A HOLNAP.
 Vigjáték 3 felvonásban. Irta Ha Jos Sándor.
 Az ifjú báró Z. Molnár
 Az ifjú baronesse Mészáros G.
 Dr. Dietrich Sarolta T. Halmi A.
 Egyed: Akos Törzs

Este fél 8 óraker
Forradalminász
 Dráma 2 felvonásban. Irta So-
 phus Miháisi. Ford. Homon-
 nai Albert.

Uranioszínház

Délután 4 óraker
Hogyan mulatunk

Este fél 8 óraker
A szerelem története

Uranioszínház

Délután 4 óraker
Hogyan mulatunk

Este fél 8 óraker
A szerelem története

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 11

Ma, vasárnap
 két nagy
diszelőadás

Kezdetük d. u. 4 és este 8 óraker.

A délutáni előadásokon mérsékelt helyárak.

Jegyelővétele a nappali pénztárnál d. e. 10-1 és d. u. 6 óráig elővételi díj nélkül. Telefon 93-26.

A PARADICSOM KABARET

OLLÓI-UT 48. szám. — Telefonszám: 115-84.

Igazgató Widóczy Bézsó József, Karmester Nádor Mihály
 Énekes Ilonka, Kóder Ernő, Nogrady Gigi, Csabai Reóli
 Lugosi Jenő, Ellen Milford, Nagy Tilla, Dainoky Imre
 Balint Béla, Tarján Vilmos, Böttesszky Lajos konferenciár

RABLÓK A BANKBAN

STEINHARDT MULATÓ

Telefon 64-29. Rákóczi-ut 63. Telefon 64-23.

Ma, vasárnap két nagy előadás.

Délután fél négy órai kezdettel, mérsékelt helyárakkal, este fél kilenc órai kezdettel, rendes helyárakkal színr körül:

Zsiga nem akar! Csajádi idilli irak Glinger és Taussig, Fordit. Steinhardt

A nőtlén férj

Böhözt, irak: Glinger és Taussig. Fordította: Szóke, Szakáll. További mindkét előadásban fellépnek Steinhardt, Gyárfás, Pápay Les Angelotti's The Thede's és Boston and Philadelphia fellépte.

A remek telikertben zene és táncz reggeli, elsőrendű attrakciók. Beleptűdi nincs. — Jegyek: 9-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és Ozv. konit Józsefné dohánykultúrogességi arudájában Andrássy-ut 29.

ERZSÉBET-KÖRUT 51. SZ. USZODA

só- és szénasavas fürdők

KÖRUTI FÜRDŐ
GÖZMOSO

Hidegvíz-kúra.
 Fango gyógymód!
 Gőz- és kádfürdők!

A gőzmosás gyorsan és pontosan teljesíti megbízását.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31 TELEFON 110-22

Ma, vasárnap
 délután fél 4 óraker és este 8 óraker
 a teljes 2 műsorral
 előadás

Délután minden jeggyel ingyen helyezhető el egy gyermek.

CARMELINI
 híres búvész felléptével.

„Fiu vagy leány?” „A primadonna”
 látványos operette, zenes bohozat.

A tél kert nyitva reggel 5 óráig, internationális tánczok és cabaretelőadások.

BUDAPESTI CABARET

BONBONNIERE

VI. Teréz-körut 28. Telefon 62-83.

Minden este 8 1/2 óraker BARON EROVIN, a konit Stadt theater művészektörök német vendégátaka

DER BRANDSTIFTER
 (a gyújtogató)

Dráma 1 felvonásban. Irta H. Heyermanns. (Az összes szerepeket Baron Erwin játsza.) Berlinben, Kölnben szenzációk sikeres előadott elő. Azonkívül: Ébren-ankot. — Az első hó. Bonyitványgyár és a teljes fényes műsor. Jegyek: 6, 5, 4 és 3 kor. ért. — Buvébiat a pakátok.

FOLIES CAPRICE

gazgatók: LEITNER és KELETI Főrendező: ROIT SANDUR

Budapest, Révai-utca 18. sz.

Az előadás kezdete fél 9 óraker

„SZABADSÁGON”

(Cabaret). Betanította: Trobtech Sándor. Előadás az egész személyzet.

Továbbá:
«Corpus Delicti»
»Scheiden thut weh.»

Nappali pénztár d. e. 10-1-ig és d. u. 3-6-ig. Az első színi Casino de Parisban elsőrangú tánczattrakciók.
 — Kezdeté fél 12 óraker. —

CZIMBALMOT

na veyen míg

REMÉNYI MIHALY

legújabb czimbalom szígyékét át nem ovisia, meyer Reményi czimbalom osztálya kiad ingyen és bérmentve.

Budapestről
 KIRALY UICZA 53.
 Telefon 67-84.

Hang mint a zongoráé. Kivitel a legújabb stílusokban.

10 évi kezesség!
OLCSÓ ÁRAK.

SZÖNYEGEK és FÜGGÖNYÖK

Szalón-, ebéd- és futószőnyegek. Ágyelők. Posztó- és szövettüggönyök, ágy- és asztalterítők, utazóplaidok és teveszőr-takarók. Tull-storok és csipkefüggönyök, valamint cloth-, cashmir- és selyempaplanok, összecsuható szekrenyágyak, gyermekszékek, kárpitos-kellékek nagy raktára

Rendkívül olcsó árak.

Neumann Adolf A.

Budapest, VII., Erzsébet-körut 16. szám.

Saját érdekében

kérjen árjegyzéket ingyen és bérmentve a világban legjobb anatómiai sendzserű cipőkről.

Fióküzletek:
 Budapest: Rákóczi-ut 6
 Nagyvárad: Kossuth-utca 5. szám és Rákóczi-ut,
 Szarajevó: Rudolf-gasse:
 Pécs: Király-utca 7. sz.
 Petrozsény: Kossuth-utca.

Központi gyártelep: Nagyvárad.

Fiókgyár-telep: **Moskovits Farkas és Társa**
 es. és kir. kőszhadserog szállítói
 Budapest, VII., Rákóczi-ut 64/0. szám.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintaoltalmat megsezo Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PÁSZTOR (bej. cég.)

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 17. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-20.

Szalloda

Az ARANY BÁRÁNYHOZ

BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4

Elsőrangú szálló. — A magyarok találkozó helye. — Szobák 2-60 koronától felfelé, 5 percznyire az Operától és Kármánstrassétól.

Világos szobák. Világos szobák.

Surányi

szalonczukorkák

legfinomabb minőségben

1 kg. 4 K., 2 kg. 7 K., 4 kg. 12 K., utánvétel mellett bérmentve.

Finom friss teasütemény is kapható.

Surányi cukorkagyár

Nagy-Surány Nyitra megye.

SZABADALOM,

védjegy- és mintaoltalom kieszközése az összes kultur-államokban.

ADLER MIKSA okl. gépészmérnök hítes szab. ügyvivő

BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 51.

Szőnyegek és függönyök

Szalón-, ebéd- és futószőnyegek. Ágyelők. Posztó- és szövettüggönyök, ágy- és asztalterítők, utazóplaidok és teveszőr-takarók. Tull-storok és csipkefüggönyök, valamint cloth-, cashmir- és selyempaplanok, összecsuható szekrenyágyak, gyermekszékek, kárpitos-kellékek nagy raktára

Rendkívül olcsó árak.

Neumann Adolf A.

Budapest, VII., Erzsébet-körut 16. szám.

THERMAL CABINET
Egy jó izzasztó fürdő
A törv. véd.

THERMAL CABINET

szobában és hőfürdő-készülékben, mely egyedül van szabványosított (szab. 6:14 sz. alatt bel.) és 1.0 fokos hőmérsékletre felszerelve. — Csak nálunk kapható. A fenti védjegyre tessék vigyázni.
Reuma, csúsz, ischias, hüléses s ideges bántalmak, fejfájás és bélrendszer ellen az egyetlen elismert gyógyszerkész

EZERNYI ELISMERŐ LEVÉL!
KÉNYELMES RÉSZLETFIZETÉS.

Árak: 65.—, 85.—, 105.—, 130.—, 150.— és 180 K.
Kiszámlázás esetén 10% engedmény.
Kérje magyar vagy német nyelvi árjegyzékünket. Fűtési készülékekről, kar, láb, fej, vagy agyban gördülő készülékekről külön árjegyzék.

Schröder és társa
Budapest, Almásy-tér 15/b.

1938 évi berlini nemzetközi higiéniai kiállításon aranyéremmel és első díjjal kitüntetve.

Ujdonság!
Magyar Shakespeare-Tár

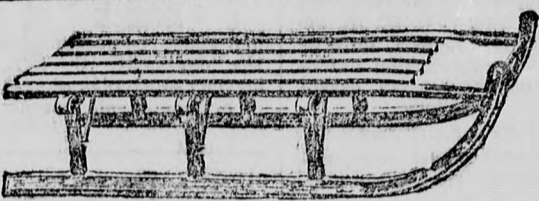
A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Minister támogatásával kiadja a
Kisfaludy-Társaság Shakespeare-bizottsága

Szerkesztő
BAYER JÓZSEF

Most jelent meg az I. évfolyam 3. füzet.

Ára 2 korona.

Kapható:
LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál
Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

Sportszánkó! Tobogán! Rodli!

Könnyű masszív építéssel, talpsínre, csapolt bakokkal 2-3 stb. személyre. Árak: 8 cm. 5 K., 92 cm. 6.50 K., Ugrasz vasat bordakkal 15 cm. 7 K. 50. Továbbá Híri és Körös-szánkó 8, 10, 12 K., Laposra csukható patent-szánkó „Manser” 18 K. Ujdonság! Többféle síkötőzőn 4 tőp pára. Kiváncosokra, 150 cm. hosszú 22 K., 1-0 cm. hosszú 27 K., 210 cm. hosszú 31 K. Tobogán bambuszrud vasalva 7 K. 60. Siki, Kőrösolya. Jégheolcső. Téli sporttárgyak.

Plökl és Haas-nál téli sporttárgyak,
Andrassy-út 13.
Igen eredeti új minéljü gyermek-vasszánkók és faszánkók 3. 5. 6 korona.

Uzlethelyiség nagyobbítás

miatt 50.000 pár mindennemű férfi, női és gyermekcipőt előállítási áron alul kiárúsítok. Viszonteladókna és gyermekfelruházási egyleteknek 20% engedm

DÓCZI M.
BUDAPEST,

VII., Rákóczi-út 10. sz.
Egyedelárusítása a világhírű amerikai cipőknek
Párja 13, 15 és 18 korona.

Butor Ehrentreu és Fuchs
testvéreké
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

Magyar Styria Kötőgépgyár
BUDAPEST,

a legjobb és leghíresebb kötőgépek
szabadalmazott gépekkel ellátva.
Teljes tanítás ingyen. Árjegyzék bérmentve
TELEFONSZÁM 81-93.

Gyár: VII., DONGO-U. 7. Iroda és elárusítóhely CSENGERI-U. 54.

LUSER L. féle turista-tapasz

Hirtelen és gyorsan ható szer a typhusz, székrekedés, hasi fájdalom, valamint a szék békés megmozdítására, továbbá mindenféle bélrendszeri elzáródás ellen. A hatását jól állás vállalja.
Csak akkor valódi, ha minden háza-nál van és minden tapasz a mellékelt védjeggyel és aláírással el van látva, azért is erre ügyelni kell. Egy doboz ára 1 kor. 20 fill. vidóra 1 kor. 5 fill. elosztás beiktatása mellett bérmentve.
Központi szék raktár:
SCHWENK L.
gyógysz. Meidling-Bécs.

Török József gyógyszer, Budapest, Király-utca 12. és Andrassy-út 26.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett kórházi tapasztalat alapján

Dr. KAJDACS

v. cs. és kir. orvos és kórházi főorvos.

Biztos sikert, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfertőzést, hólyagbajt, prosztata, húgykő, (syphilis), bőrbetegségeket, elengedhetetlenül szükséges a megelőzés és annak utóhatásait, ideg- és hátsógerincbajt, valamint mindentől bajkelt.

BEJEL: 9-4-ig és este 7-8-ig.
Budapest, VIII., József-körút 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyulást.

Nagyon sok vizet fizetek!

Megszűnik minden háziurnak ez a panasza, ha a vízfogyasztást házában vízmérő után fizeti és vízfogyasztását szakértői ellenőrzés által hetenként leolvastatja. Az ellenőrzés díja 15 koronától feljebb. A heti ellenőrzés nyomban fölfedi a hálózati, vagy a felszerelési hibát és elejét veszi minden túlfogyasztásnak.

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság, Kunz F.
Vízmérők szakgyára.
Saját gyártelep.
Vízfogyasztás ellenőrzési osztálya: BUDAPEST, I., BORS-UTCA 14
TELEFON: 11-06.

Benzinmotorok

2-3 l. erőig műhelyünkben gyártgatjuk, valamint új motorok is, jóállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

KALLAI motortelepén
Budapest, VI., Nagymező-utca 43.
Ugyanitt használt gézokapcsolók is kaphatók.

Fűthető fürdőkád,
Kérmellegző kályhával, kádak 12-15 l. feljebb, jégcsokronyok és háztartási cikkek nagy választékban.

LEFKOVICS ADOLF
Weisslánya 51/E Erzsébet-körút és Hársfa-utca között
Árjegyzék bérmentve.

MESES AJANDEKOT AD A BAZÁR
A DIVATLAPOK KIRÁLYA
KERJEN EGY MUTATVÁNYT A KIADÓBÓL
BUDAPEST, DOHÁNY-U 16

Grammofon
Negedük
Czimbalom
Forgatható és önműködő hangszerek

Fuvola
Kétoldali hanglemezek
Rézfúvóhangszerek

Mielőtt részletfizetésre

bármilyen hangszert vásárolna, saját érdekében cselekedjék, ha bekéri

IVÁN és VÁRI
áruházának

Budapest, Váci-utca 22.
nagy képes

foárjegyzékét.

Szülünk: vadászfegyvereket, revolvereket, fényképező készülékeket szintén kedvező részletfizetésre.

Grammofon lemezekből megjelent újdonságok kitűnően alkalmasak.

Lemez műsor jegyzékét azonnal küldünk. Képek és műlapokból nagy választék.

E hirdetési rovatban minden szöveges beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szöveges beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 28

Azonnali pénz-
előleggel beraktározunk bútor, kocsikat, varrógépeket, automobilt és kereskedelmi árut, száraz rakárainkban, utólagos díj-fizetéssel és igen mérsékelt díjak mellett. Tauber Armin és Társa, Baross-tér 18. Telefon 97-66.

Gimnáziumi,
polgári iskolai magánvizsgákra lelkiismeretesen előkészít **Magánintézők Elő-készítői** Rottenbiller-utca 1. 9239

Mézédes
esemegesszót, tagyemléseket postakosaraként 350, csemege falimák és nemes birsalmák postakosaraként 280, 50 kilónként 18 koronáért, papírheju csemegeidőt postaszakosaraként 350. Fajborokat hektoliterenként lefejtve 28 koronáért köcsönhorodóban szállítja Gyümölcs-vitel Csongrádrol.

Hordós
savanyú káposztát hasábbal és zöld babot a legkifűnőbb ízűeket postakosárúvegekben 3 kor., ananász kajszinbarack-levárnak kilóját 220, mézédesszavalekvarnak 1 kor., különleges birsalmalekvarnak vagy sajtnak 180. Fajborokat hektoliterenként lefejtve 28 koronáért szállítja Gyümölcs-kivitel Csongrádrol.

Vesszőkosarakat
minden nagyságban a legolcsóbb ár mellett szállítja Gyümölcs-kivitel Csongrádrol

Szabók részére
mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytársaság Nagymező-utca 46. 27903.

Compound
használt féltábil és stabilgépek különböző nagyságban, gyárilag újítva, teljes szavatossággal kapható, Tamar Ede cégnél, Budapest, Lipót-körút 28. Telefon 46-71.

Ma meglepő és
praktikus alkalmi ajánlatunk akarunk szertenni akkor Kohn Ede és Társa utóda, Budapest, Város-ház-utca 6, (volt Granátos-utca) céghez forduljunk. E régi szolid cég-nél előnyösen szerzhettek be arany, ezüst és ékszereket. 29505

12 drb. Makart-
fénykép, matt vagy fényes 5 frt. 12 Kabinét, matt vagy fényes 4 frt. 12 Visit 150 a legszebb kivitelben **HEEZ** fényképezésnél, Budapest, Rákóczi-ut 16. Vidéki megrendeléseket bármilyen fénykép után.

Zalogcédulát
ingyondíj, brilliáns, arany, ezüst, ékszert és ruhákat vesznek. Kértézés ékszerész, Budapest, VII. ker., Király-utca 85. sz. Telefonszám 95-66.

Pénzszekrények
és amerikai irodabútorok használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, VII., Szegény-ház-tér 5.

Ajtók, Ablakok,
vasredőnyök, használtak és újak, bármely méretheben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál
BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. TELEFON 62-80.

Magán építőiparos-
iskola előkészít építő, közműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerevény díjazás mellett előfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat. Vágti István műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 29110

Jogtudományi
és államtudományi szigorlatokra, alapvizsgákra, államvizsgákra előkészít biztos sikerrel

Dr. Erős Vilmos
jogi szeminariuma. Budapest, Messelényi-utca 18 szám.

Vadászfegyver
Ritka kezező alkalmi vétel egyenként is potom arca eladó. Közülük Toplewer-kulcsu Lancaster 20 forint. Előrefekvő lakatszerkezettel, modern Hammerles 35 forint. Grener-zárú, Bücksllinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 frt. Ejectoros (tölténykivető) Hammerles, 105 frt. Drilling, valódi Krupp acélsővevekkel 65 frt. Winchester 35 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghamerles, ugyanitt karacsonyi ajándék tárgyak szebbnél szebb dísz és használati tárgyak és gramofon beszélőgépek valamint 68ra Zeiss, Voigtlander és más finom fényképezőgép, perzsa szonyegok és egy motorkörképár nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radónál. (Nem Egyetem-utca. 49082

Parlament
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás, Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatót szaklantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Iskolát hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Imán 1862-ben. Biztos álláskövetítés. Nyitva szeptember 1-6-11 július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelberger szakiskola. (Csak Liszt-Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vigyázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépczégektől a más hirdetésünket utánzó utabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beírások egész napon át 28944

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államszámviteltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szeminariuma Bpest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne téveszse össze más hirdetéssel

Pénzkölcsönt
4 1/2 4 1/4 5 és 6% alapon földbitokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I. II. III. helyen 15-60 évig törlesztendő. Személyhitel tisztviselőknél gyorsan eszközöztetik. **HOFMANN JAKAB** bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1ja.

Saját gyártmányú vas- és rézbutorok
Rézagy --- 45.- frt
Vasagy matraccazal 8.50
Gyermekágy --- 11.50
Sodronyágy-betét 8.50
Vas- és rézbutorok gyártásában. 28046
WEISZ LIPOT
Király-utca 99. szám
TELEFON 67-01.

Soványsság.
Az egyedüli eredménytől kímélt háziaszer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép testtelendomat nyerne. Hölgyek remek kóbel. Hat hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállást. Vérszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbaajosoknak nélkülözhetetlen tápszert. Kiváló: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. — Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII. István-ut 11. II. emelet 1.

Stenográfia
Rákóczi-ut 60. Magyar, német gépirás oktatás gygyes gépirás tanítás az összes rendszerű írógépeken. A »Stenográfia« Országos Gabelberger gyorsíró és gépiró iskolában havonta új magyar, német gyorsírási, gépirási, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gépiró és kereskedelmi iskolát rendez tanárok. Az in-ézet sokszorosító és másoló irrodája elvállal mindennemű írás és díszmunkák elkészítését és sokszorosítását. A »Calligrafia« szövegszerkesztésben lényesen bevált gyakorlati módszer. Azok közöttben minden esetben sikeres szövegszerkesztés. Mersékeit tandíj. Beírások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal, Kör-jez tájékoztatót.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben tesző kutatókat, személyek, lakások üzemek feltűnés nélkül megfigyelést a etűnt egyének és növtelen levelek irónak ki nyomozását, bel és külföldön. Barna Labor János, Budapest, Rákóczi-ut 8. I. 16. Telefon 103-62. 28587

Réthy
név látható a valódi pe-metefül czukorka minden egyes darabkáján. 721v

Remek
téli almát postacsomagot 1 1/2 mázsáját 20 kcr., ingyen csomagolással szállít bérmentetlenül Dacsot, Pelsőbánya 5696

30 forint. Varrógépek
egy új valódi család Singer varrógép zárszekrényvel 5 évi jótállással csak 30 forint. **SINGER A.** műtőpécsnél Budapest, fő-tízlet Akácia-utca 55. Minden-nemű varrógépek javítását legutányosabb árban elvállalón. Árjegyzék ingyen.

Modern urasági butorok
alkalmi vétela és eladása háló-, ebédlő-, szalon-örizsoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szonyegok, függönyök, terítők, csillárok, vas- és réz-butorokban. **GROSZ SANDOR és társa** Budapest, Liszt Ferenc-tér 9. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Zalogcédulákat
vesznek. Elzálogosított, brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100,000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. **Singer Jakob** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. (Zaballa-utca sarkán)

Zalogcédulákat
vesznek. Elzálogosított brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100,000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. **SCHILLER IZIDOR** ékszerkereskedő BUDAPEST, Sip utca 8. sz.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, állandó nagy raktár **Laub Lipót,** BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

BUTOROK
háló-, ebédlő-, szalon-berendezések, továbbá orizsoba, iroda berendezések és mahagoni butorok, szonyegok és függönyök valódi angol bér-garnitúrák eladása és vétela. **Wechsler Károlyné** VII. Király-utca 23. szám I. emelet 268. (Városcy-utca sarkán.)

VARRÓGÉPEK
családi és ipari célokra jótállással 15 frttól feljebb minidig kaphatók **Kabán Flajos** műtőpécsnél Budapest, Zaballa-tér 3. Kárien árcévezéket

Zalogcédulákat
vesznek. Elzálogosított, brilliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100,000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. **Singer Jakob** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. (Zaballa-utca sarkán)

Neu Samu és Fia
szállítóeszköz és gépgyár, kir. országos tegyintézet **V á c z** Gyárt: mindennemű fali és vastalicskat kö- és kézkocsit, szerszámokat, eme, legapokat kettős áttételleli tüzfűtőeszközöket, kert, és locomobilfeszendőköt stb, stn. Állandó nagy raktár. — Kerjen ajánlat. t. —

Singer Jakob
Elsőrendű varrógépeket nagyvonalú, e-edeti gyártású, 75 koronától feljebb és minden arcmelés nélkül havi 8-10 korona oszlatfizetéssel szállítunk 10 évi jótállással. **Láng Jakab és Fia** varrógép és kerékpár nagy-kereskedők Budapest, VIII., József-körút 41. Fiók-üzlet: Baross-tér 4. sz. és Budán: Margit-körút 6. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Cézárkkel nem dolgozunk.

Butor
északre is mélyen készített árban kapható a **Butor-Udvarban** Budapest, VI., Edövs-s. 17. (Ausztrálys-ut sarkán.) **Arjegyzék ingyen.**

Mme. Valter
angol- és francia női szabónő Budapest, VIII., Fecske-utca 8. I. em. 6. Elvállal minden e szak-mába vágó munkát a leg-utolsó divat szerint leg-nyomabb kivitelben, szolid árak mellett. Átalakítások elfogadtnak. Gyászruhák 24 óra alatt készülnek

INGYEN. SÉRVKÖTŐ,
müllábak, műkezek, mű-fűzők, támgépek, egy-esztartók, haskötőkrl és az összes melegpótlási cikk-keztől szőlő nagy képen árjegyzék-keztől bármelyik helyen és hely-mertve szert borsítékon kaphatók. **Universális sérvkötők** pártatlanok, kis csomai nyomlapi-pal legnagyobb sérv is elártható **Sérvkötők** egyoldala 4-14, kétoldala 8-27 gumisból 8-18 korona. **Gumiharisnyák, haskötők** mértékezerint készíttetnek. **Magyar Orvosi Moszterár** Bpest, VII., Rákóczi-ut 32. (a Róbus-kórházal szemben). Fentös címre és a vörö-keresztre árvejtanak.

Villamos világítás
saját dynamóval, lakó-házak, gazdaságok részére. Telefon és villa-mos cikkek árjegyzéke ingyen. Arajánlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Hartner, elektromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

INGYEN DRÁGABB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP
ÁGYATÁSOK
BUNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT DÍZES PASZPARTYVAL 55-66 CCM. NAGYSÁGBAN CSORAGYVA-É SZINES **LAUKER** ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐN MINDENHÉT FELVÁLTÁSNÉK. **NYAVASSÁG**
MINDEN IRÁNYBAN **RAFAEL** FÉNYKÉPNAGYÍTÓ ÉS FESTÉSZETI KÖZTEREM BUDAPEST, VI. ROTTENBILER-UTCA 16. NYITÓTÉVE AJ 1908. ÉVI PÁRSI NEMZETVÖZSI KIÁLLÍTÁSON DÍSZJULVELV. KERESTITEL ÉS ARANY-ÉREMMELV.